

GLAS

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

OB DNEVU BORCA

Dan borca — 4. julij — postaja iz leta v leto bolj pomemben in množičen praznik — ne samo udeležencev narodnoosvobodilnega boja, temveč vseh delovnih ljudi. Proslave in manifestacije obujajo spomine na najtežje dni naše zgodovine, ko smo se bojevali s fašističnim okupatorjem in domačimi izdajavci. Vendar ob tej priložnosti ne obujamo samo spominov na NOB, ki je bila brez dvoma najtežja in je zahtevala številne žrtve, ampak tudi na napore in prizadevanja pri obnovi in izgradnji naše nove domovine. Vsi uspehi, ki so bili doseženi v minulih 21 letih, so plod zavestnega dela in odnosa našega delovnega človeka do skupnosti, ki ga je skozi burje in viharje vodila Komunistična partija od zmage do zmage. Naš deonni človek postaja iz dneva v dan bolj samozavesten upravljaec in pobudnik novih ukrepov, s tem pa tudi ustvarjavec boljšega življenja vseh delovnih ljudi.

Kot povsod po Jugoslaviji, tako je tudi na Gorenjskem iskra odpora tlela že davno prej, preden so počile prve partizanske puške. Razplamtela pa se je leta 1941 v boju proti fašističnemu okupatorju in domačemu sovražniku. V spominu imam veličasten boj delavcev v industrijskih središčih in težnje po izboljšanju položaja. Te so čisto prerasčale v demonstracije in se končno zaostriale do stank in spopadov s policijo in orožniki. Vse akcije, ki jih je organizirala KP, so vedno rodile pomembne rezultate. Slehera borba je imela značaj odprtega političnega spopada z razrednim sovražnikom in je prispevala, da so množice čimbolj spoznavale njegov pravi obraz.

Spopad najnaprednejših sil našega naroda z okupatorjem je imel takoj v začetku značaj boja na življenje in smrt. To pa posebno zato, ker si je okupator prilagajal to pokrajino. Za ceno velikih žrtev je naša dežela v skupnem boju jugoslovanskih narodov ostala ponosna, vztrajna in neomajna. Iz manjših skupin partizanov so se razvile čete, bataljoni, brigade in se oblikovale v veliko vojaško silo. Iz odborov OF so se razvili organi ljudske oblasti in vsi skupaj so se bojevali do končne zmage nad okupatorjem in domačimi izdajavci.

Po uničenju okupatorja in domačih izdajavcev je prevzel krmilo države naš delovni človek sam. Kot je bil pripravljen premagati vse težave v oboroženem boju, tako jih je vztrajno premagoval tudi po osvoboditvi, ko je postavljati državi nove temelje. To je bilo uresničljivo predvsem v najtesnejši povezavi jugoslovanskih narodov. Zakaj naš boj za neodvisnost ni bil po godu niti Zapadu niti Vzhodu. Iz tega odnosa so seveda izhajale tudi še večje gospodarske težave, vendar jih je naš delovni človek premagal pod vodstvom KP in tovariša Tita. Vse težave smo s skupnimi močmi premagovali in si z doseženimi uspehi začrtali svojo lastno pot v socializem.

Pri tem je predvsem delavski razred naše dežele napredoval v zavestnega činitelja in nosilca socialističnih družbenih odnosov. Ti so dobili svoj odraz v organih delavskega in družbenega samoupravljanja. Pri tem prihaja do izraza vsestranska ljudska pobuda in ustvarjalnost, kakor tudi družbena kontrola in soodločanje pri delitvi ustvarjenih sredstev.

V navdušenju nad uspehi, ki pa nas ne smejo uspraviti, da bi spregledali napake in samovoljo posameznikov, gledamo z zaupanjem v prihodnost. Zavedati se moramo, da moramo naš boj dosledno nadaljevati. Bojevati se moramo za pravilno gospodarjenje z družbenimi sredstvi, za večanje produktivnosti kakor tudi za nadaljnje razvijanje družbeno-ekonomskih odnosov, ki jim je dala osnovo naša ljudska revolucija. S to obljubo bomo najprimerneje počastili praznik — 4. julij — dan vstaje jugoslovanskih narodov.

IVAN BERTONCELJ-JOHAN

PRED REPUBLIŠKO SKUPŠČINO ZVEZE ZDRUŽENJ BORCEV NOV SLOVENIJE

Ena izmed osnovnih nalog: SKRB ZA BORCE

NA PODROČJU DELA ORGANIZACIJE ZVEZE BORCEV SO BILI V ZADNJIH LETIH DOSEŽENI VIDNI USPEHI — 75 ODSOTKOV ČLANSTVA ZVEZE BORCEV AKTIVNO DELA NA NAJRAZLIČNEJŠIH PODROČJIH NAŠEGA DRUŽBENEGA ŽIVLJENJA

Ko ocenjujemo delo organizacije Zveze združenj borcev narodnoosvobodilne vojne, lahko ugotovimo, da so borci kot zavestni subjektivni činitelj v našem družbenem življenju tudi danes, tako kot so bili v preteklosti, v središču vseh družbeno-političnih dogajanj. Borci so dokazali, da naša socialistična skupnost na njihov prispevek lahko računa tudi v prihodnje. Zato pa je sedaj skrb za borce ena osnovnih nalog Zveze združenj borcev NOV tudi v našem okraju. Ze doslej je bil rešen prenekateri problem borcev, tako v zvezi s pridobivanjem kvalifikacij, v zvezi z rekreacijo za borce in vojne invalide itd.

Lani je dal glavni odbor Zveze borcev pobudo, naj bi se borcem čimprej omogočila pridobitev kvalifikacije. Takoj so se v to akcijo vključili tudi na Gorenjskem. Tedaj je bilo v kranjskem okraju še 560 borcev brez kvalifikacije, a okoli 850 jih je bilo samo polkvalificiranih. Mnogi izmed teh so delali na delovnih mestih, ki zahtevajo kvalifikacijo. Zato se je za pridobitev kvalifikacije oziroma visoke kvalifikacije prijavilo okoli 900 borcev. Od teh jih je do srede februarja letos uspešno opravilo izpit 662, in sicer 610 za kvalifikacijo in 52 za visoko kvalifikacijo. Brez tečaja je izpite opravilo še okoli 230 borcev.

Zdravstveno stanje borcev je gotovo pod povprečjem ostalega prebivalstva. To potrjujejo tudi ugotovitve, do katerih so prišli, ko so naredili sistematične preglede v vseh občinah na Gorenjskem in po delovnih kolektivih. Iz ankete, ki so jo izdelali ob tej priložnosti, je razvidno, da 80 odstotkov borcev v kranjskem okraju ni popolnoma zdravih. Tu so zajeti tudi vojni invalidi. Prav teh gre vsako leto okoli 80 odstotkov na posebno klimatsko zdravljenje. Z borci, ki so slabega zdravja, se pristojni dogovorijo in jih pošljejo na potrebno klimatsko zdravljenje.

Rekreacija je za borce nujno potrebna. Za to je v kranjskem okraju zelo dobro preskrbljeno. Tako ima Zveza združenj borcev kranjskega okraja svojo kolonijo v Verudici pri Pulju. Ob zmernih cenah imajo tam borci tudi prijeten odih. Podoben rekreacijski center bodo za borce letos uredili tudi v Novem gradu, kjer bo prostora za okoli 60 ljudi. Na Vodiški planini na Jelovici gradijo tudi poseben dom za borce, kjer se bodo lahko zdravili in prišli na oddih. Kraj je še posebej primeren za zdravljenje. Razen tega bo dom borcev na Vodiški planini spominjal tudi na nekatere pomembne dogodke iz časov NOV. Tam je bil med drugim sprejet sklep za vstajo na Gorenjskem, ustanovljena sta bila Cankarjev bataljon in jelovska četa itd. Računali so, da bodo dom odprli že letos, in to 4. julija — za DAN BORCA, vendar ga zaradi nepredvidenih ovir ne bodo mogli. Vendar upajo, da bo gotov že do letošnje jeseni. V domu bo prostora za okoli 60 do 70 ljudi.

Precej težja je situacija s svojci padlih borcev. Potrebe so precej večje, kot je zmogljivost posameznih počitniških domov, da bi spre-

jeli tudi svojce padlih borcev. Kljub težavam je precej razumevanja, zlasti v delovnih kolektivih, kjer so že našli dovolj prostora v svojih počitniških domovih za okoli 450 svojcev. Ko bo zgrajen dom na Vodiški planini, bodo gotovo tudi oni našli v njem svoj prostor za oddih.

Komaj pred tremi leti je organizacija Zveze borcev začela načrtno reševati stanovanjsko problematiko za svoje člane. Ko so izvedli popis stanovanj borcev in v kakšnih razmerah živijo, so ugotovili, da jih je v našem okraju 469 takih, ki so imeli zelo neprimerna

stanovanja, od teh jih 20 sploh ni imelo stanovanja. Najbolj kritično je bilo v Kranju in na Jesenicah. Danes pa lahko ugotovimo, da je v zvezi s tem problemom že mnogo storjenega. Samo v jeseniški občini so rešili 200 primerov, od tega samo v Železarni 197. Tudi v kranjski občini so okoli 150 borcem preskrbeli primerna stanovanja, v drugih občinah na Gorenjskem pa so odpravili najbolj kritične primere.

O vsem tem bodo govorili tudi na republiški skupščini Zveze združenj borcev NOV, ki bo jutri, 3. julija v Ljubljani. Z Gorenjske bo odšlo na skupščino 19 delegatov.

MILAN ŽIVKOVIĆ

V spomin na krvave dogodke pod Stolum

Zirovnica, 1. julija — Dolina Završnice nad Zirovnico je bila danes spet vsa v zastavah. Zbrali so

Zirovnici začeli že v četrtek, ko so bila na sporedu najrazličnejša športna in druga tekmovanja. Na-

ki so se ga udeležili vsi preživeli borci gorenjskega odreda.

Danes je bila že v zutranjih urah Zirovnica vsa na nogah. Zgodaj dopoldne je krenila kolona motornih vozil iz Rodin skozi vasi pod gorami. Motoristi so položili vence na grobovih padlih borcev v Breznici in na mestu, kjer so bili pred 20 leti streljani talci Mostah. Nato je kolona krenila proti dolini Završnice na zaključno prireditev, ki se je začela ob 10.30 uri.

Med številnimi domačini, ki so pot prišli na proslavo, smo na desni strani tribune videli borce gorenjskega odreda, na tribuni za goste med njimi tudi predsednika Zveze združenj borcev NOV okraja Kranj Ivana Bertonec-Johana, narodnega heroja Tončka Dežmana, predsednika Oblo Radovljica Franca Jereta, sekretarja občinskega komiteja ZKS Jesenice Ivka Saksida, predsednika občinskega odbora SZDL Jesenice Vinka Koprivca in druge.

Takoj po začetku slovesnosti je ob zvokih godbe na pihala skupina mladih planincev odnesla dva venca na vrh Stola ter jih položila pred spominsko ploščo Cankarjevega bataljona.

Za tem je zbranim spregovoril Jeseničan — prvoborec gorenjskega odreda Ivan Vovk-Zivan. Med drugim je dejal:

»Ni se še polegel prah na zaprašenih cestah, ki so ga dvigale kolone italijanskih vojakov, tope in naveličane, držeč se mulam za oguljene repe in že so italijanske kolone zamenjali nemški vojaki. S terorjem so začeli krotiti uporno slovensko ljudstvo in že so se pojavili po gorenjskih gozdovih prvi partizani. 17. junija 1941. leta je bila pod malim Gregorjevcem na Jelovici ena najpomembnejših konferenc Komunistične partije na Gorenjskem. Pokrajinski komite je takrat sprejel sklep za oboroženo borbo proti okupatorju. Jeseniške grupe so se sestale v Obranci na Mežakliji, kjer je bila 28. julija ustanovljena Cankarjeva četa.

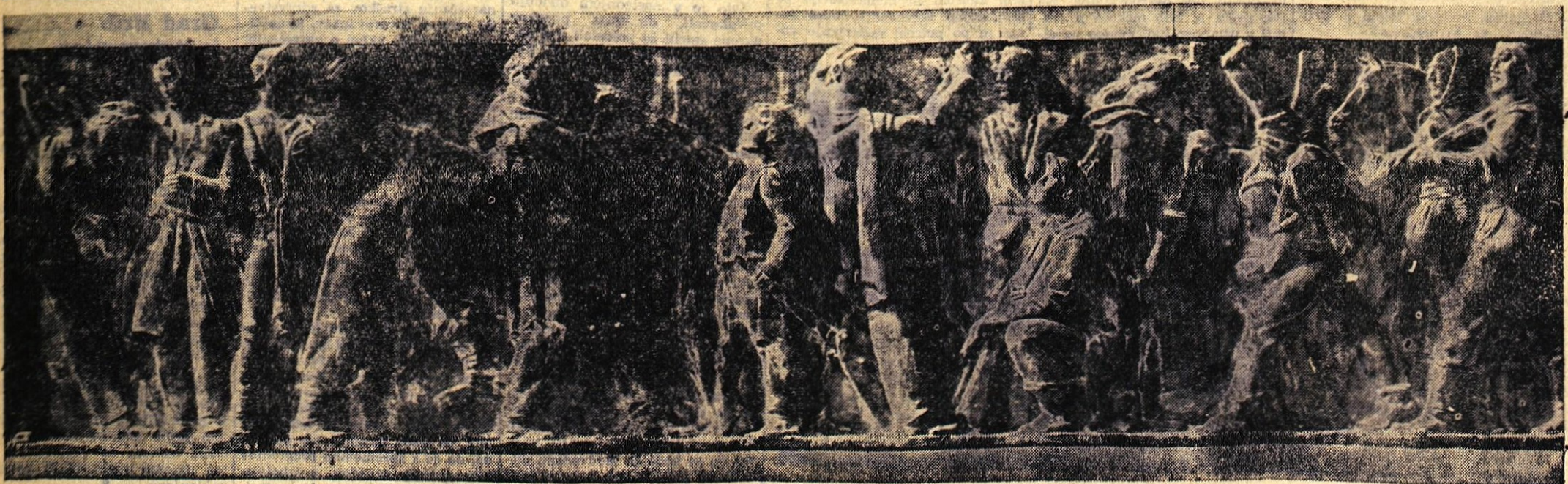
(Nadaljevanje na 2. strani)

Mladi planinci so ponesli dva venca na spominsko ploščo Cankarjevega bataljona na vrhu Stola (Foto: F. Perdan)

se nekdanji borci gorenjskega odreda, kjer so proslavili 20. obletnico, ko so prvič prišli skupaj. To pot se ji hje zbralo samo še 28. Zirovčani in ostali prebivalci vasi pod gorami so ob tej priložnosti proslavili tudi 20. obletnico požiga mostu v Mostah in 20. obletnico streljanja talcev prav tako ob cestli v Mostah. S praznovanji so v

stopili so vsi od pionirjev do gasincev. Sinoči je bila v domu Partizana v Zirovnici akademija v počastitev krajevnega praznika Zirovnice in pomembnih dogodkov, ki smo jih že uvodoma omenili. Hkrati so proslavili tudi 10-letnico obratovanja hidroelektrarne Moste. Razen tega je bilo sinoči v Zirovnici tudi partizansko srečanje,

TE DNI PO SVETU

GLASOVANJE V ALŽIRIJI

Včeraj je bilo v Alžiriji glasovanje o neodvisnosti. Že pred zoro so v številnih mestih prebivalci čakali v vrstah pred volišči, da bi ob osmi uri zjutraj, ko se je začelo glasovanje, glasovali med prvimi. Danes bodo sporočili prve podatke o izidu glasovanja. Poročajo tudi, da so evropski priseljenci v nekaterih predelih množično glasovali za neodvisno Alžirijo.

U TANTOVO POSREDOVANJE

Nizozemski zastopnik v OZN je sporočil vrhovni dolžnosti generalnega sekretarja, da njegova vlada načelno sprejema načrt ameriškega diplomata Bunkerja glede razgovorov o ureditvi Zahodnega Irana.

POMOČ KONGU

ZDA so ponudile kongijski vladi posojilo 10 milijonov dolarjev za ublažitev devizne krize v Kongu.

NOVA OFENZIVA V JUŽNEM VIETNAMU

Armada južnovietnamskega diktatorja Diema je začela s pomočjo ameriškega letalstva novo ofenzivo proti silam Vietkong. Več kot 3000 vojakov so premestili z letali in helikopteri na gozdno področje severno od glavnega mesta Sajgona, ki ga popolnoma nadzira Vietkong. To je doslej največja operacija Diemovih oboroženih sil.

VRNITEV V MOSKVO

Naša parlamentarna delegacija, ki je na obisku v Sovjetski zvezi, je iz Leningrada dopotovala v Moskvo. Iz Moskve se bo delegacija na čelu s Petrom Stambolčevom vrnila v domovino.

RESNA ZASKRBJENOST

Celtonska vlada je izrazila ameriškim veleposlaniku v Colombo resno zaskrbljenost zaradi povečanja radioaktivnih padavin na Ceylonu, ki so ga povzročile ameriške jedrske eksplozije na področju Božičnih otokov.

V spomin na krvave dogodke pod Strlomi

(Nadaljevanje s 1. str.)

V sestavi gorenjskega odreda sta delovala dva bataljona zelo aktivno, in sicer Čankarjev in Prekernov. Naj omenim samo eno večjih akcij gorenjskega odreda, to je požig železniškega in cestnega mostu v Mostah pri Zirovnici...

Iz zaporov v Begunjah so Nemci pripeljali na kraj izvedene akcije 29 talcev. Tako se je tam doli na mostu v Mostah odigral samo mali delček velike borbe, ki jo je vodil slovenski in jugoslovanski narod 3 leta s fašističnimi osvajalci. Iz krvavega je skupina zapornikov, ki so nadvse ljubili svojo zemljo, svoj narod in svobodo. V spomenik, ki je skromen v zunanosti, vendar izdelan z ljubeznijo, je pesnik vtisnil besede:

ZATO POSTOJ POPOTNIK
KO GRES MIMO,
POMISLI, PADLI SO ZA NAS
IN DOMOVINO!

Zato naj ne ostanejo pozabljena imena vseh tistih, ki so darovali življenja za našo svobodo, naj ne ostanejo pozabljena imena znanih revolucionarjev bratov Stražišarjev, Potočnika, Preželjina, Kejžarja, Bokala in drugih ter naj ne ostanejo pozabljena imena narodnih herojev Staneta Zagarja, Jožeta Gregorčiča, Matije Verdnika, Jake Bernarda, Andreja Zvana in drugih. — M. ŽIVKOVIČ

S proslave ob dnevu krvodajavcev v Naklem

Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki

V egipčanskem glavnem mestu Kairu tečejo priprave za gospodarsko konferenco razvijajočih se držav, ki bo v mesecu juliju letos, z nezmanjšano prizadevnostjo naprej. Da bo prišlo do zbora najuglednejših gospodarskih strokovnjakov iz številnih držav Afrike, Azije, Južne Amerike in Evrope, ni neka površna odločitev, temveč izhaja iz gospodarskih raz-

KRUH in blaginja

mer sodobnega sveta, v katerem so zadnji čas prišle do izraza močne težnje po čepitvi in izpodirjanju enotnega svetovnega tržišča. V trenutku, ko so državniški spoznali, da svetovnih nasprotij ni mogoče učinkovito reševati z orožjem, ker bi vojna pomenila splošno uničenje, je s snubljenjem s kruhom in blaginjo dobilo neverjeten pospešek. Razdobje oblikovanja zaprtih in zaključenih gospodarskih skupin se vedno ni končalo, toda gospodarska razdelitev ima enako podobo, kot jo vidimo na političnih zemljevidih. Premoš v svetu se vedno bolj seli iz volašnic v tovarne, na tržišče in v žep. Gospodarsko združevanje na eni in drugi strani je povzročilo vrsto nevednosti zaostalim državam, ki so zaposlene s širo-

prava o gospodarski sliki razvijajočih se držav ne bo našla oblike nekega novega povezovanja razvijajočih se držav v neko zaprto gospodarsko skupnost, temveč želi razdeliti in zmanjšati zapreke, zboljšati medsebojno gospodarsko sodelovanje, blagovno izmenjavo in tržne pogoje tudi z razvitimi deželami.

Strokovne raziskave, ki niso brez znanstvenega pomena, so pokazale, da se je med razvitimi in razvijajočimi se državami ne zmanjšuje. Razlika se po gospodarskih merilih vedno bolj veča. Razvite dežele imajo v gospodarskem vzponu vrsto prednosti, večina razvijajočih držav pa v gospodarskem načrtovanju zadeva na takšne težave, ki zavirajo hitre gospodarske razvoj. Ne bomo

naštevati vseh činiteljev, ki vplivajo, da razvijajoče se države po splošnih gospodarskih pokazateljih zaostajajo za razvitimi. V prvi vrsti je treba misliti na pomanjkanje lastnih sredstev za hitro industrijsko izgradnjo; mednarodno kreditiranje je nezadostno in vezano z različnimi gospodarskimi in političnimi pogoji itd. Domači strokovnjaki so počasi in nezanesljivo pri večjih gospodarskih vlaganjih in načrtih.

Gospodarska ceptev in združevanje v zaprta mednarodna tržišča nosi ključne globokih notranjih protislovij, ki bodo slej ko prej razvrednotila navidezni vzpon in ugodne okoliščine. Tržni zakoni bodo zanikali sedanjo zaverovnost. Razviti »sever« se namreč ne bo mogel razvijati, če vzporedno ne bo dal možnosti nerazvitemu »jug«, da bi se razvil. Razviti »sever« bo za svoje izdelke našel kupce lahko samo med »razvijajočimi se jugom«, ki pa ne sme ostati na sedanjih stopnjah, ko je skupna sposobnost nerazvitega »juga« — v primerjavi s tistim, kar nudi razviti »sever« — zelo majhna.

Gospodarsko zapostavljanje in neenakopravnost v trgovinskih odnosih med posameznimi deželami je posledica izoblikovanja zaprtih tržišč. Razvijajoče se države se morajo v svoji težki gospodarski graditvi ravnati po tržnih zakonih, ki jih vsiljuje razviti »sever«. Padec cen surovin, ki so glavna postavka v blagovni izmenjavi med razvitimi in razvijajočimi se državami, je eno izmed dejstev gospodarskega pastorstva. Na drugi strani pa cene strojem neprestano naraščajo. Za isto količino surovin

dobijo razvijajoče se dežele vedno manj strojev in opreme, ki je nujno potrebna pri industrijski izgradnji. Tako je trgovinska izmenjava preračunana na škodo nerazvitih dežel.

Gospodarske enotnosti in medsebojne odvisnosti ni mogoče izbrisati z ustanavljanjem zaprtih tržišč. Zgodovina je že večkrat dokazala, da razviti »sever« ni mogel napredovati, če si ni ustvaril

tržišč in zaledja. Naraščanje narodnega dohodka v nezadostno razvitih deželah je stvar vseh držav na svetu, razvitih in nerazvitih, da bodo zmogeli kupiti več blaga. Skrb za razvoj nezadostno razvitih dežel, pa bi morala prevzeti svetovna skupnost iz skida, ki nima blokovskih pečatov na posojilih in čekih pri svetovnih bankah.

Zdravko Tomajev

Palača Kubeh v Kairu, kjer se sodejstvo razvijajočih se držav domeni o potrebi takšnega zbora

Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki

Kako razširiti in izboljšati vzgojo in varstvo otrok

VARSTVO NAJ IMA PREDNOST PRED VZGOJO — PRISPEVKI OBČINSKIH LJUDSKIH ODBOROV ZA POSAMEZNEGA OTROKA MORAJO BITI PRILAGOJENI MATERIALNIM ZMOGLJIVOSTIM STARŠEV — GOSPODARSKE ORGANIZACIJE SE NE CENIJO POZITIVNEGA VPLIVA, KI GA IMA UREJENO VARSTVO NA DELOVNO STORILNOST MATER

Na razširjeno sejo predsedstva okrajne zveze DRUŠTEV PRIJATELJEV MLADINE, ki je bila pretekli petek v Kranju, so bili povabljeni vsi tisti, ki so neposredno odgovorni za organizacijo otroškega varstva: predsedniki družbenih organov in kolektivi vzgojnovarstvenih ustanov, člani občinskih in okrajne komisije za varstvo družine in drugi. Na seji so govorili o dveh osnovnih problemih, ki sta trenutno najpomembnejša: o razširitvi otroškega varstva in o notranji organizaciji dela in gospodarskih problemih vzgojnovarstvenih ustanov v našem okraju. V zvezi s tem so sprejeli tudi ustrezne zaključke.

Priporočili bodo občinskim zvezam DPM, da skupaj z organi vzgojnovarstvenih ustanov, s kadrovskimi službami pri gospodarskih organizacijah, člani DPM in družbenimi organizacijami analizirajo potrebe po organiziranem varstvu na terenu in tako izdelajo tudi perspektivni program razvoja otroškega varstva. Obenem pa bi morale občinske zveze skupaj z društvi razširiti svojo aktivnost tudi na vzgojo staršev, da bodo razumeli probleme varstva in poznali zmogljivosti vzgojnovarstvenih ustanov. Glede finansiranja ustanov so na seji sprejeli stališče, katerih izvajanje bodo priporočili vsem občinskim ljudskim odborom. Predlagajo, da naj ObLO dotirajo ustanove po številu otrok in po prizadevanju ustanov, in to ločeno za stalno in občasno varstvo. Ustanove bodo morale izračunati ekonomsko ceno za varstvo posameznega otroka, starši pa bodo ustrezno svojim dohodkom in višini življenjskih stroškov prispevali del oskrbovalnine. Na tak način bi bilo mogoče pritegniti v ustanove tudi mnogo social-

no in vzgojno zanemarjenih otrok, ki jih starši sedaj zaradi previškega prispevka ali zaradi nezainteresiranosti ne pošiljajo v vzgojnovarstveno ustanovo.

Vzgojnovarstvenim ustanovam je bilo že večkrat priporočeno, da se ne omejujejo le na varstvo stalnih obiskovavcev, ampak razvijajo tudi druge — občasne oblike vzgoje in varstva. Vendar se večina ustanov pri tem ni zanimala in lahko govorimo le še o poizkusih v vrtcu »Tugo Vidmar« v Kranju in v vrtcu v Trzinu. Ustanove bi prav gotovo pritegnile pozornost in privabile otroke s organizacijo sprehodov, igrice, izletov, tekmovalij itd. Kot družba smo zainteresirani za to, da čim-

več otrok preživlja svoj prosti čas pod ustreznim nadzorstvom. Čeprav je vzgojo in varstvo težko ločiti, vendarje lahko rečemo, da je trenutno pomembnejše zagotoviti varstvo za vse potrebne otroke, kot pa omogočiti idealno vzgojo le za del otrok.

Ugotovljeno je bilo, da je samo v Kranju še okoli 180 socialno ogroženih otrok, ki bi bili nujno potrebni varstva, v vsej občini pa njihovo število cenijo na okoli 600. Vsi ti bodo našli pot v vzgojnovarstvene ustanove, če bodo občinski ljudski odbori upoštevali predloge, ki so bili sprejeti na omenjeni seji, in seveda, če bodo po vseh večjih delavskih središčih organizirali vsaj najenostavnejše oblike varstva. — M. S.

Na vrsti sta Tržič in Sk. Loka

OBLO MEDVODE JE ZE SKLENIL, DA BO PREPUŠTIL VODOVODNO OMREŽJE V UPRAVLJANJE KRANJSKEMU VODOVODU

Svet za gospodarstvo pri okrajnem ljudskem odboru Kranj je na svoji seji v aprilu med drugim razpravljati tudi o upravljanju vodovodnega omrežja na področju tržiške, škofjeloške, medvoške in kranjske občine. Sprejeli so sklep, da bodo dali priporočilo vsem omenjenim občinskim ljudskim odborom, da bi z vodovodnim omrežjem na področju vseh treh občin upravljalo edino višje organizirano specialno kom. podj. »Vodovod« iz Kranja. Omenjeno podjetje razpolaga tudi s potrebnim kadrom in mehanizacijo za samostojno vzdrževanje, upravljanje in po potrebi razširjanje vo-

dovodnega omrežja. Prav zaradi tega, ker občine Tržič, Skofja Loka in Medvode podobnih podjetij še nimajo, »Vodovod« pa že gradi vodovodno omrežje tudi na področju omenjenih občin, je ta predlog povsem na mestu.

Prvi koraki so v tej smeri že storjeni. Občinski ljudski odbor Medvode je na svoji seji preleteli torej že sprejel sklep o prenosu vseh osnovnih sredstev vodovodnega omrežja v medvoški občini na komunalno podjetje »Vodovod« Kranj.

Zato je v naslednjem obdobju pričakovati, da bosta podobne ukrepe storili še preostali dve občini — Tržič in Škofjeloška. Kot smo že omenili, se vodovodno omrežje, ki ga upravlja »Vodovod« Kranj, razteza tudi na dve občini. Zato je prav, da se zaradi organske povezanosti omrežja — tako z vidika smotrnosti vzdrževanja kot tudi ekonomičnosti poslovanja — uvede enoten sistem upravljanja v okviru podjetja »Vodovod« Kranj.

Ko bo prišlo do dokončne združitve, bo podjetje »Vodovod« na območju vsake občine ustanovilo tudi svojo rajonsko delavnico za vzdrževanje vodovodnih naprav. Seveda bi bilo treba ustanoviti tudi poseben vodovodni odbor. Podjetje »Vodovod« bo na ta način močnejše in bo lahko najemalo kredite v imenu štirih občin za razširitev vodovodnega omrežja, za popravila in podobno. Sedaj je bilo to v okviru ene občine težje uresničiti. Torej lahko upamo, da se bodo za Medvodami odločili za priključitev tudi v Tržiču in v Škofji Loki. — M. Z.

Od spomenika do spomenika

V počastitev dneva borca organizirani Obk LMS Kranj v sodelovanju z Obk ZB patrinski pohod »OD SPOMENIKA DO SPOMENIKA«. V pohodu bodo sodelovale tržiške ekipe mladincev kranjskih kolektivov, pripadnikov JLA, delovnih brigad, predvojske vzgoje in športnega društva »Triglava«.

Pohod se bo začel na dan borca ob 6. uri zjutraj s Trga revolucije. Tekmovalne ekipe bodo krenile najprej na Primskovo k spominski plošč Jelenčevih. Od tam bodo odšle k Zadrugnemu domu na Primskovem, kjer je spominska plošča padlim Primskovljanom. Pot bo nato vodila proti Šorljevevemu milnu, kjer se bodo patrile ustavile pri spomeniku žrtvam, ki so tam padle 18. marca 1944. Ob 7.05 bodo patrile prispele na Kokrico, kjer bodo počastile spomin dveh padlih prištev VOS ob mostu. Mimo Uden boršta bo pot peljala k spomeniku, kjer je bila avgusta 1941. leta formirana prva kranjska četa partizanov. Patrulje se bodo nato ustavile pri združnem domu v Naklem. Do okroglega gozda bodo patrile prispele ob 8.05. Počastile bodo spomin trinajststotice skojevcev, ki so spomlad 1942. leta v našem boju z Nemci padli v jami pri Okroglem. Nato poteka pot do Stružvega — do hiše narodnega heroja Iva Slavec-Jokla. Ob 8.35 bodo patrile krenile k Stošičevemu spomeniku.

Spominjali se bodo prvega partizana, ki ga je Gestapo umoril na križišču ob vhodu v Kranj. Preko mostu v Savskem logu bodo nadaljevali pot k plošči Lucijana Seljaka — enega prvih sekretarjev partije v Kranju. Tam bodo učenci šole »Lucijana Seljaka« pridili patruljam sprejem in mahlen program. Od tod bodo ob 9.25 patrile krenile k domu TVD Partizana v Stratišču. Tam bodo položile lovornevne padlim Strazišanom. Ob 9.35 se bodo patrile vrstile proti Kranju, kjer bodo na Savskem bregu obiskale hišo, kjer je živel in delal prvi sekretar mestnega komiteja v Kranju. Leta 1942 je padel pod Storiščem. Patrile se bodo ob 10. uri oddolžile spominu Janine Sinčičeve in Ručigajevih. Ob novem mostu čez Kokro se bodo spomnili mladincev-skojevcev Zeta Strupija, ki je na tem kraju padel leta 1945. Pri SPOMENIKU REVOLUCIJE pa se bodo patrile ob 10.20 sestale. Tam bodo v venci počastili spomin vseh 848 žrtv kranjske komune.

Ob zaključku pohoda bo politična manifestacija, ki jo bo pravila komite LMS v sodelovanju s prosvetnimi delavci, organizacijo ZB in ostalimi organizacijami. Ekipam bodo ob zaključku izročili spominske diplome. V primeru deževnega vremena bo prireditev preložen na 22. julij.

Manj denarja za zdravstveno zavarovanje

Pretekli teden je bila v Ljubljani skupščina republiškega zavoda za socialno zavarovanje, na kateri so posvetili precej pozornosti naraščanju stroškov za zdravstveno varstvo zavarovancev. Skupščina je sprejela sklep o spremembi notranje delitve prispevka za socialno zavarovanje. Od dvanajdsdesetih odstotkov prispevka za socialno zavarovanje je bilo do sedaj namenjenih za sklad zdravstvenega zavarovanja 8,7 odstotkov, na skupščini pa so ta odstotek znižali na 8,4 na račun drugih socialnih dajatev.

Ker bodo zavodi obračunavali razliko že za čas od 1. januarja 1962 naprej, so se že doslej veliki primanjkljaji zavodov za socialno zavarovanje še povečali. Tako ima tudi naš zavod že do meseca maja letos več kot 100 milijonov dinarjev primanjkljaja.

O tem prejem problemu bodo 13. julija razpravljali na skupščini okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Kranju. Ker je treba preprečiti, da bi morali zavarovanci prihodnje leto z izrednimi prispevki kriti izgube iz letošnjega leta, bo treba ukreniti vse potrebno, da se s spremembo programov zdravstvenih zavodov, z izboljšanjem njihove organizacije, odkri-

vanjem notranjih rezerv in s podobnim zmanjšajo stroški in zdravstveno zavarovanje, ne da bi pri tem nazadovala zdravstvena zaščita zavarovancev. — M. S.

Grad Hrib je pripravljen

Okolica umetnega jezera Crkva in grad Hrib v Predvorju sta v zadnjem mesecu precej spremenili svojo podobo. Vse kar da hočejo kraju vrniti nekdanji turistični sloves.

Pred gostiščem grad Hrib so uredili dve prostorni terasi, uredili so dostop za avtomobile, poplivali so sprejemalne poti, razčistili parkirni prostor... Tudi begovi jezera, ki doslej niso bili najlepši, doživljajo vidno spremembo. Prav te dni z buldožerjem ravna obrežje na splošno koncu jezera. Tudi notranje gostišča so primerno opremljena kar velja še posebej za tujke. Dobile so novo okusno podoba. — Lahko torej rečemo, da je grad Hrib pripravljen za prve prve gostov. Seveda pa je obisk odvisen od vremena, ki je to našemu turizmu ni posebej naklonjeno. — S.

Nove specializirane trgovine

V KRANJU ODPIRAJO SVOJE POSLOVALNICE TRGOVSKA PODJETJA CHEMO, STEKLO-OPREMA, ASTRA IN SLOVENIJA-AVTO IZ LJUBLJANE

KRANJSKI GLAS

alizirana trgovina Lesnine, Elektrotehne, pripravljajo se prostori za poslovalnico Mladinske knjige itd.

Na zadnji seji ObLO je bila dokončno odprta pot še za štiri nova trgovska podjetja: Chemo, Steklo-oprema, Slovenija-avto in Astra. Z njihovimi prodajalnami bodo potrošniki iz Kranja in seveda tudi vsi ostali gorenjski potrošniki, prav gotovo izredno veliko pridobili. Zamisel o razširitvi mreže specializiranih trgovin v Kranju je v skladu s programom razvoja trgovine, ki ga je izdelala trgovinska zbornica za okraj Kranj, izpeljala podjetje Merkur. Akeijo pa so z razumevanjem podprli tudi občinski organi.

V Kranju smo zelo pogrešali večjo založenost tržišča s tehničnimi predmeti za široko potrošnjo. Do sedaj so prodajale te artikule trgovine, ki so bile založene tudi z najrazličnejšim drugim blagom in so bile zato zelo daleč

od specializacije. Ker bi specializacije tudi z združevanjem obstoječih podjetij ne dosegli, so se ustrezni organi odločili, da povabijo v Kranj močno specializirana trgovska podjetja od drugod. Tako bo v dosednji poslovalnici »Oprema«, kjer so do sedaj prodajali najrazličnejše blago — od kuhinjskih potrebščin do motornih vozil — podjetje Slovenija-avto iz Ljubljane uredilo prodajalno koles, motornih vozil in rezervnih delov. Poslovalnico istega podjetja — »Steklo« bo prevzelo groistično podjetje Steklo-oprema. V trgovini »Gorenjka« na Koroski cesti, kjer so prodajali usnje in druge potrebščine, bo podjetje Chemo uredilo prodajalno z najrazličnejšimi barvami in drugimi kemičnimi proizvodi. Razen tega pa prevzame oba lokala trgovskega podjetja Gorenjka v Prešernovi ulici veletrgovina Astra, ki bo tam organizirala prodajo plastičnih mas, stragul, linoleja in drugega podobnega blaga. Astra si namerava v prihodnje urediti v Kranju večje prostore.

Vsa omenjena podjetja so se obvezala, da bodo svoje trgovine dobro založila in da bodo v njih prodajala po istih cenah kot v svojih trgovinah v Ljubljani. Kjer je potrebno, bodo tudi modernizirala lokale.

Kranjsko podjetje Merkur bo v trgovini Železnina na Koroski cesti uredilo dobro založeno trgovino s predmeti za gospodinjstvo. Obenem se preurejujejo spodnje prostore nekdanje Andrašičeve hi-

še, kjer bodo zelo razširili prodajne prostore trgovine z železnino za potrebe obrti, industrije in drobno potrošnjo in tako tudi močno izpolnili zalogo.

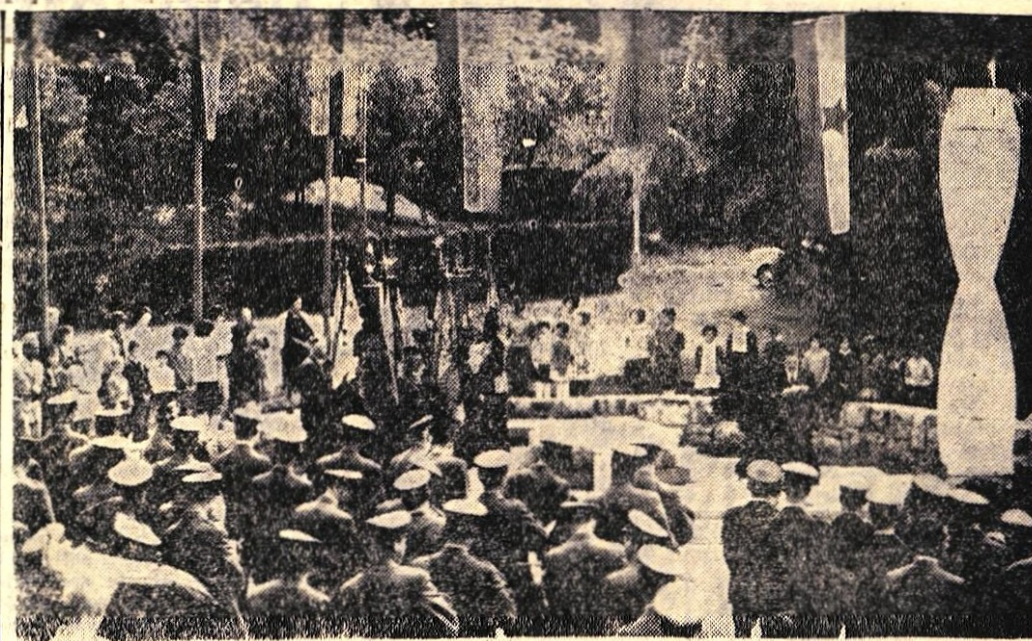
Gotovo je, da bodo teh novosti potrošniki zelo veselili, saj jih bodo prikrajšale za marsikatero pot v Ljubljano. Razen tega pa je težnja po specializaciji trgovskih podjetij tudi edino pravilna in ekonomsko dobro utemeljena. Tako trgovska podjetja lahko nudijo svojim odjemalcem večjo izbiro artiklov kot podjetja z vsemi možnimi prodajnimi predmeti. Razen tega pa zaradi nakupa večjih količin istega artikla dosegajo pri proizvajalcih višje rabate, ki pa so po uveljavitvi novih predpisov o maržah ena najvažnejših postavk pri oblikovanju dohodka trgovine. — M. Sosič

Praznovanje v Goričah

Prijetno srečanje

Goriče, 1. julija — Dopoldne so se tu pred spomenikom padlih zbrali številni domačini, kjer so proslavili krajevni praznik. Med gosti so bili tudi predsednik okrajnega odbora SZDL Kranj Martin Košir, predsednik občinskega odbora SZDL Kranj Vili Tomat, predsednik občinskega odbora Zveze borcev Kranj Vinko Kepić in drugi.

ni praznik, v spomin na dogodka, ki so se zgodili na tem področju pred dvajsetimi leti. Prav sedaj je minilo 20 let, odkar so dali življe-

S praznovanja krajevnega praznika v Goričah, kjer je govoril Martin Košir

Exoterm zapušča mesto

Tovarna Exoterm se mora do 1. oktobra izseliti iz Kranja na Polico pri Naklem.

Prebivalci Tavčarjeve ulice v Kranju se že precej časa zelo pritožujejo v zvezi z obratovanjem tamkajšnje tovarne Exoterm. Podjetje je v neprimernih starih prostorih med stanovanjskimi hišami. Prej so tam izdelovali milo, v zadnjem času pa so preusmerili svojo dejavnost na izdelavo pomembnih kemičnih sredstev za ličarje in železarne. Z ekonomskega plati se jim obeta lepa perspektiva, toda prebivalci tamkajšnje okolice se vse bolj pritožujejo. Pravijo, da v tej tovarni pri odprtih oknih meljejo, mešajo in kuhajo razne kemikalije, kar vse se kadi in smrdi, tako da je tam bivanje nevarno.

To so že nekajkrat povedali prebivalci na raznih sestankih in tudi na zborih volivcev. O tem je bila obveščena sanitarna inspekcija, narejeni so bili zapisniki, toda naprej se ni premaknilo. Zato so prebivalci postali še bolj nestrpni. Pritožbo s 23 podpisov poslali republikanski organom. Prejeto soboto, 23. junija, pa je bila znova širši sestanek v podjetju tej zadevi. Prišli so: sanitarni inšpektor, inšpektor za delo, predstavnik ljudskega odbora, organizacije SZDL, predstavniki prebivalcev itd. Ugotovili so znova — nujnost, da se tovarna izseli iz mesta do 1. avgusta. Ker je bilo ugotovljeno, da v tako kratkem roku ni moč opraviti preselitve, so dali končni rok za izselitev do 1. oktobra letos.

Kaj bo v teh prostorih potem, še ni določeno. So predlogi, da bi stavbo delno porušili in preuredili za vrt hotela Evropa; da bi tam uredili parkirni prostor itd. — M.

Niti v redu - niti pravočasno

Delo komisij za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka je nedvomno dokaj odgovorno in prav zato zahteva precejšnjo merjo pazljivosti in predanosti. Zato pa aktivnost teh komisij hromijo tudi nekatere pogosto subjektivne stvari. Tako v kranjski občini ugotavljamo, da je delo te komisije znatno oteženo prav zato, ker gospodarske organizacije dostavljajo nepopolne in neustrezne podatke. Posledica takih površnih podatkov je, da so analize in izračuni, ki temelje na teh podatkih, pogosto nerealni. Take analize lahko pokažejo poslovanje posameznega podjetja popolnoma ali pa vsaj delno drugače, kakor pa dejansko bilo. Ko kasneje v podjetjih razpravljajo o teh analizah, pride pogosto do negodovanja in pojasnjevanja teh podatkov ter zahtev, da je treba te številke prišteti še ta izdatek in onl znesek zmanjšati za toliko in toliko milijonov dinarjev.

Ugotovili smo torej, da se nekatere gospodarske organizacije ne strinjajo z izračunanimi številkami. Razen tega, da so podjetja dajala površne podatke, je nerazumljivo tudi to, zakaj v podjetjih sami niso preračunali lastnih podatkov po metodologiji, ki jo uporablja občinska komisija. Če bi to storili, bi lahko pravočasno ugo-

tovili morebitne spodrsiljave v svojih podatkih. Glavna ovira, ki hromi delo kranjske občinske komisije je ta, da podjetja ne dostavljajo dokumentacije oziroma ustreznih podatkov v redu in predpisanem roku. Kot dopolnilo k tej ugotovitvi naj bo dejstvo, da je bilo sredi preteklega tedna še približno 30 odstotkov podjetij, ki še niso oddala zahtevane analize, čeprav je rok potekel že desetega junija.

Kranjska občinska komisija dela sedaj potrebne izračune za trgovsko dejavnost, nato pa bo prešla na ostale gospodarske dejavnosti. Za industrijo so ti izračuni že izdelani in je o njih ljudski odbor že razpravljajal na zadnji seji. Za prihodnjo sejo občinskega ljudskega odbora pa je predvideno, da bodo odborniki lahko obravnavali še problematiko trgovskih podjetij. — P.

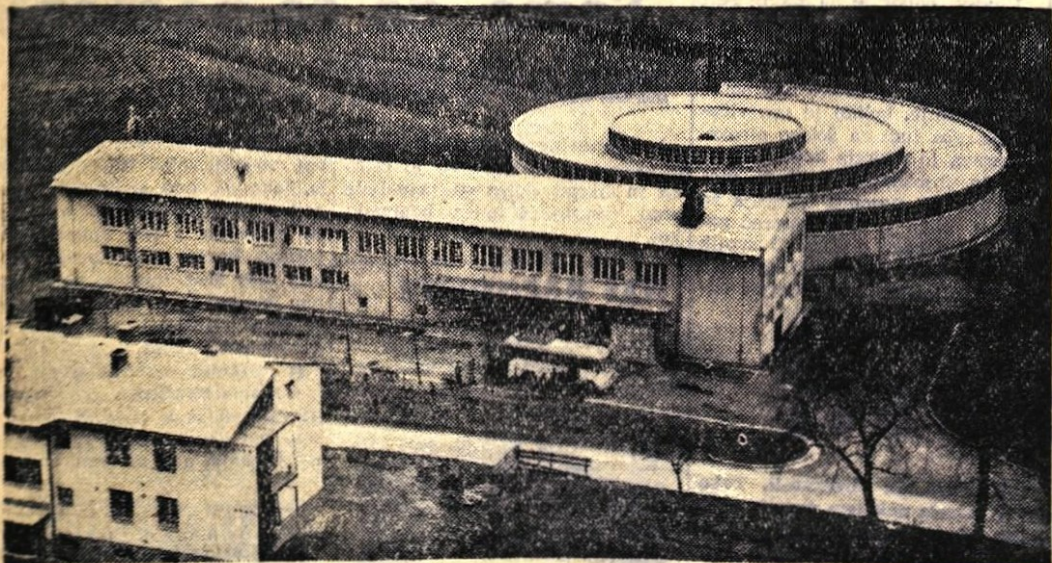
Nova 200 gramaska tehcnica

Obrtno kovinarsko-mehanično podjetje. Tehnica v Železnikih, ki se je po devetih letih delovanja kot obrat podjetja NIKO 1959. leta osamosvojilo, dosegla sedaj že zavidanja vredne uspehe in je edino tovrstno podjetje v naši državi. Izdelki tega železnikarskega podjetja s 53 delavci so laboratorijske in lekarniške tehcnice, postranski proizvodi pa so šolska šestila (predvsem zato, da so zmogljivosti strojev polno izkoriščene).

Po 50 gramski lekarniški tehnici, za katero so našli zelo po-

srečno obliko in tudi cena (15 tisoč dinarjev za eno) ni pretirana (saj so jih v kratkem času prodali po vsej državi nekaj sto), so prav sedaj v podjetju razvili nov model 200 gramske tehcnice. Ze sedaj, ko postopka za redno proizvodnjo še nimajo pripravljene, je zanimanje zanjo precej veliko. Njene vzorce so preko izvoznih podjetij Jugolaboratorij in Jugolek poslali tudi v Egipt in Sirijo, medtem ko je dogovor o izvozu analitskih tehnic v Turčijo že v postopku. — J. Z.

Z večerajšnjim dnem se je podjetje za izdelavo elektromotorjev in drugih elektrotehničnih naprav NIKO iz Železnikov priključilo k ISKRI

Spet normalno stanje v podjetju NIKO

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR ŠKOFJA LOKA JE SPREJEL SKLEP O PRENEHANJU PRISILNE UPRAVE V PODJETJU NIKO - ŽELEZNIKI

Novembra lani je občinski ljudski odbor v Škofji Loki izdal odločbo o uvedbi prisilne uprave v podjetju NIKO Železniki. O vzrokih za ta ukrep smo že poročali, danes jih le na kratko osvežimo. — Prisilna uprava je bila odredjena predvsem zato, ker podjetje ni bilo zmožno izpolnjevati obveznosti do družbe in do delovnega kolektiva. Planirana proizvodnja, ki je bila postavljena na osnovi razpoložljivih produkcijskih sredstev in števila delavcev, lani še zdaleč ni bila izpolnjena. Tudi kvaliteta izdelkov ni ustrezala splošnim tehničnim zahtevam, tako da so reklamacije prišle presegati dovoljene meje; razen vsega tega pa tudi organizacija dela ni bila v skladu z industrijskimi oblikami proizvodnje. — Posledica neurejenih medsebojnih odnosov znotraj kolektiva, predvsem med vodilnimi uslužbenci, je bila ta, da se pričeli (visoko)kvalificirani kadri zapuščati podjetje, medtem ko so delavci precej neredno prejemali nizke osebne dohodke, ker je navedena proizvodnja povzročila tudi manjši usvarjeni dohodek celotnega podjetja.

Pod prisilno upravo se je gospodarjenje v podjetju NIKO toliko izboljšalo, da je občinski ljudski odbor na četrtkovi seji že sprejel sklep o prenehanju prisilne uprave. Tudi družbeno-politične organizacije v podjetju

so že pripravile vse potrebno, da bodo delavci ponovno volili svoje organe upravljanja, medtem ko bo prosto mesto direktorja podjetja razpisal ObLO.

Lani je bil proizvodni plan v NIKO dosežen le s 83 odstotki, za letošni pa je v načrtu 35-odstotno povečanje proizvodnje, kar je dokaj realno, saj je podjetje že doseglo potrebno kvaliteto proizvodov in si zato zagotovilo njihovo planirano tržišče. Predvsem bodo povečali proizvodnjo malih elektromotorjev, pri čemer pričakujejo bistveno zmanjšanje po-

LOŠKI DELAVEC

slovnih stroškov in doseganje boljših ekonomskih rezultatov. — Da je ta načrt realen, povedo tudi prvi grobi izračuni, saj je podjetje v prvih letošnjih štirih mesecih ustvarilo za okrog 30-odstotkov višji dohodek kot v istem obdobju lani.

Podatki o letnem dohodku in čistem dohodku na zaposlenega sicer kažejo, da je podjetje na spodnji meji rentabilnosti, vendar so že sedaj ugotovili nekaj pozitivnih premikov, ki bodo vplivali na dvig ekonomičnosti in storilnosti poslovanja. Kljub temu priporočajo novim samoupravnim organom še vrsto organizacijskih, tehnoloških in komercialnih ukrepov. Sedaj so v podjetju formalizirali 5 ekonomskih enot, njihovi poskusni obračuni pa so bili priložni narejeni v maju letos. Med prisilno upravo so bile izvršene tudi nekatere kadrovske spremembe vodilnih delavcev; tako so na novo sprejeli 2 inženirja, šefa tehničnega sektorja in tehnologa.

Povprečni osebni dohodki, ki so lani v NIKO znašali 20.800 dinarjev, so bili v prvih letošnjih mesecih 21.543 dinarjev, v maju pa

še 22.764 dinarjev. Torej so OD v rahlem porastu, kar pa ustreza zviševanju proizvodnje oziroma realizacije. Razmerje med osebnimi dohodki in skladi je trenutno 75:25. — J. Zontar

Mladina se ni dobro znašla

Predstavniki občinskega komiteja LMS so obiskali mladino v podjetjih škofojske občine in ugotovili, da se člani tamkajšnjih aktivov v dogajanju po novih gospodarskih ukrepih niso tako znašli, kot so predvidevali in niso odigrali tiste vloge, ki bi jo morali kot pripadniki družbeno-politične organizacije s povsem jasnim konceptom dela.

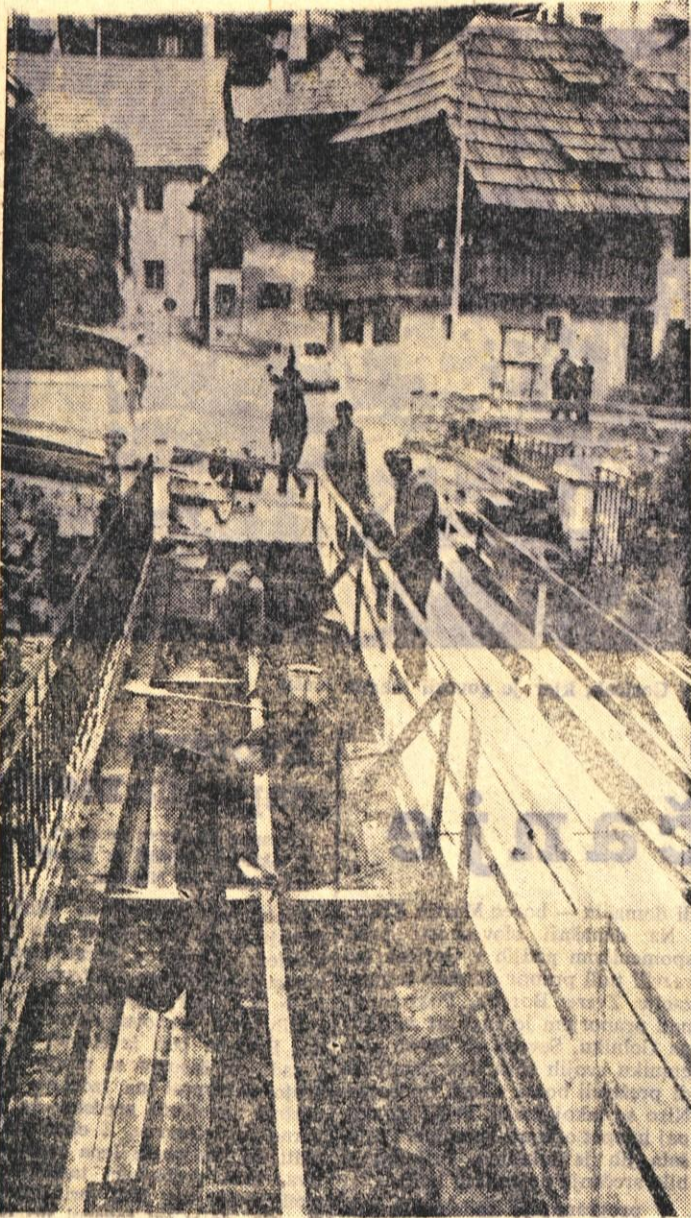
Osnovne organizacije ljudske mladine so doslej vse premalo sodelovale z organi delavskega upravljanja in z ostalimi družbeno-političnimi organizacijami pri reševanju problematike proizvodnje posameznega podjetja. Za to pa je lahko več vzrokov: in to ali mladinski funkcionarji v podjetjih niso dovolj zreli in sposobni za politično delo ali pa člani upravnih organov in ostalih političnih organizacij njihovega dela ne jem-

JOŽE NASTRAN ODHAJA NA NOVO SLUŽBENO MESTO

Prvega julija bo po štiriletnem opravljanju funkcije predsednika občinskega ljudskega odbora Sk. Loka — Jože Nastran odšel na novo službeno dolžnost. Na zadnjem zasedanju ObLO so odborniki potrdili njegovo razrešitev in se mu hkrati zahvalili za uspešno delo. Naloge predsednika ljudskega odbora so do novih volitev odborniki zaupali dosedanjemu podpredsedniku Milanu Zaklju. — J. Z.

Taborjenje v štirih izmenah

Škofojski taborniki, člani telesnovzgojnih organizacij in šolska mladina že več let zapored preživljajo svoje počitnice pod šotori v Premanturji pri Pulji. Tako bodo tam tudi letos taborili, in sicer v štirih izmenah. Prva od teh je odšla na morje že včeraj, taborjenje pa bodo zaključili 25. avgusta, potem ko bodo v zadnji izmeni 14 dni počitnic pod šotori preživeli izključno šolski otroci. — J. Z.

Most čez Bistrico v Trzinu se je te dni nenadoma zožil. Dosedanji leseni pragovi so namreč v tekmi s časom omagali. Ker so bili že dokaj trhli, so jih odstranili, na njihovo mesto pa bodo položili nove. Toda preden bodo to opravili, bodo vso železno konstrukcijo temeljito preprekali. Nekateri dele konstrukcije oziroma ograda je rja že kaj dobro

načela; glede na to lahko sklepamo, da bi bilo pleskanje potrebno že pred leti. Trenutno delavci odstranjujejo nastalo rjo, nato pa bo prišlo na vrsto pleskanje. Ko bo ograda večkrat prepletkana, bodo položili nove pragove in jih prevlekli z asfaltno prevleko. Tako bodo preprečili dostop vlage do pragov.

TURISTIČNO DRUŠTVO V ŽIROVNICI

Te dni, ko v Žirovnici slavijo krajevni praznik, so ustanovili tam tudi turistično društvo. Razumljivo je, da je turistično društvo tudi v vseh področjih nujno potrebno (v teh krajih je namreč znamenitost), omenimo naj samo rojstno hišo Prežerna, Čopa, Fintarja itd.). Popraviti bo treba precej spomenikov iz NOV, kar prav gotovo sodi v pristojnost turističnega društva itd.

Poleg doline Završnice, Igrišče za golf in številne druge naravne lepote v okolici Žirovnice, bodo turističnim delavcem ob urejanju dale polne reke dela. — M. Z.

NAJVEČJI ŽERJAV V TOVARNI

V valjarnah jesenjske Železarnice bodo kmalu zgradili 120-tonski žerjav, ki bo največji v tovarni. Razveseljivo je, da so načrte za izdelavo domači strokovnjaki. Nedvomno je to za Železarno velika pridobitev. Gradnja žerjava je naravala rekonstrukcija in modernizacija proizvodnje v Siemens-Martinovih pečeh. — M. Z.

ZARADI KOKOŠI PRED SODNIKOM

Poročali smo že, da so na Bledu pred mesecem dni začeli takomenovano očistevalno akcijo. Namen te akcije je bil odstranitev vsega, kar kazi zunanost mesta. Med drugim so tudi prepovedali gojenje malih živali (kokoši, kunce) v določenem področju in v stavbah SLP in odstranitev dotrajanih lesenih ograj. Posebna komisija si je pred dnevi ogledala prizadeta področja, zakaj rok je že potekel. Ker so nekateri pokazali malomaren in brezbržen odnos do te akcije, je komisija poslala nekaj predlogov za kaznovanje občinskemu sodniku za prekrške. Zanimljivo je, da jih bo poslala še nekaj, ko bo čez nekaj dni šla spet na ogled. Zakaj so bili predlogi za kaznovanje? V enem primeru so bile krive kokoši, v dveh niso bile odstranjene dotrajane ograje in v enem ni prizadeti ničesar ukrenili, da ne bi tekla greznica na cesto — kljub opozorilu. — St. S.

PRED PRAZNIKOM

Bleščani so že začeli razmišljati, kako bodo praznovali svoj praznik — PRAZNIK BLEDA. Slavijo ga v spomin na tiste skočevce in mladince, ki so v teh dneh pred enajstdesetimi leti izvedli trojinsko akcijo, poplavo židov s

Premalo resnosti

Na zadnji seji zbora proizvajalcev občinskega ljudskega odbora Jesenice so odborniki poslušali poročilo komisije za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka v gospodarskih organizacijah

JESENJSKI KOVINAR

in zavodih, nadalje o poteku priprav v gospodarskih organizacijah za sprejem sprememb in dopolnitev v pravilnikih o delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov in o rezultatih delitve čistega dohodka za preteklo leto.

V dneh od 1. junija naprej je občinska komisija s svojimi podkomisijami obiskala vsa podjetja v jesenjski občini, razen: gostinsko podjetje »Erika«, trgovsko podjetje »Skriatica«, »Delikatesa« in pet manjših obrtnih delavnic oziroma gostišč. Splošna ugotovitev, ki velja za večino podjetij, razen za Železarno, SGP Sava, Rožico in Pošto, je, da so podjetja premalo resno vzela priporo-

protifašistični gesli in izobešili slovensko zastavo tudi na blejskem gradu.

V dneh od 17. do 22. julija bo Bled slavnostno razporejen. Začelo se bo s slavnostno sejo mestnega odbora in komemoracijo na grobovih padlih. Razen tega bo v tem tednu tudi vrsta kulturnih, športnih in drugih prireditev. Zaključili ga bodo verjetno z velikim ognjemtom ob jezeru, ki bo hkrati v počastitev dneva vsaje. Če pa bo ognjemtom in v kakšnem obsegu bo, pa bodo odločala finančna sredstva. — St. S.

KONČNO: SANACIJA BLEJSKEGA JEZERA

Bled, 30. junija — Na zadnjem seji mestnega odbora so med drugim razpravljali o pripravah za sanacijo jezera. Zaradi nekaterih sprememb bo morala posebna komisija pregledati dopolnjen načrt. Po novem programu bodo gradbene dela veljala 225 milijonov dinarjev. Nekaj sredstev je že zagotovljenih in je zato pričakovati, da bodo z deli kmalu začeli.

Ob tej priložnosti naj še omenimo, da je mestni odbor podaljšal razpis za idejni urbanistični projekt ureditve blejskega centra na prošnjo Društva arhitektov Slovenije. Kakor smo zvedeli, pripravljajo projekte razen slovenskih tudi arhitekti iz ostalih republik. — St. S.

Uskladiti osebne dohodke s proizvodnimi uspehi

Vse gorenjske komisije za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka v gospodarskih organizacijah in zavodih ugotavljajo, da dela, ki je pred njimi in delovnimi kolektivi, ne bo mogoče

TRZIŠKI VESTNIK

opraviti v določenem roku. Slednje ugotovitev zagovarjajo tudi v trziški občini. Razen nekaterih drugih objektivnih težav trenutno otežkoča v trziški občini dela pri dopolnjevanju in spreminjanju obstoječih pravilnikov tudi dopusti delovnih kolektivov. Nekateri delovni kolektivi imajo namreč skupinske dopuste in v teh

Smotrno izkoriščati obstoječe zmogljivosti

V pretekli številki našega lista smo že v sestavku o vzgojno-varstveni ustanovi v Trzinu omenili, da zmogljivosti posloja na gradu presegajo dejansko zasedbo. Ker se je pretežni del razprave o omejenih vzgojno-varstveni ustanovi na zadnji seji ljudskega odbora občine Trzin nanašal prav na vprašanje prevelikih zmogljivosti, ne bo odveč, če na kratko povzamemo nekatere misli iz te diskusije.

Stanje glede izkoriščenosti obstoječih zmogljivosti na gradu se bo v bližnji prihodnosti še poslabšalo, ker bo v enem izmed stanovanjskih blokov odprt še en prostor za potrebe vrčca oziroma za vzgojno-varstvene namene. Tako se bo semkaj preselilo del varovanec, ki so sedaj na gradu. Tekoči stroški za vzdrževanje posloja na gradu pa so veliki — in kar povzema iz razprave — bi bilo treba že sedaj v tem posloju marsikaj obnoviti in nadomestiti. Tako drago vzdrževanje pa prav gotovo ni ekonomsko glede na po-

primerih so razprave dobesedno onemogočene. Težave pa nastopajo tudi v ostalih podjetjih, kjer nimajo skupinskega dopusta. Tam delovni kolektiv ni popoln in zato tudi razprava ne more prinesiti tistih uspehov, ki bi jih sicer prinesla ob sodelovanju celotnega kolektiva. Kljub navedenim težavam pa so v trziški občini oziroma v trziških delovnih kolektivih stekle razprave o vprašanih delitve v začetku preteklega tedna.

Občinska komisija za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka pri ObLO Trzin je z delom v gospodarskih organizacijah bolj ali manj zadovoljna, medtem ko meni, da bo delo v zavodih, za katere pa še ni konkretnih navodil, znatno težje. Da bi kolikor se da olajšala delo tudi v zavodih in s

trebe, ki jim stavba služi. Zato so na zadnji seji ljudskega odbora nekateri odborniki predlagali, naj svet za gospodarstvo pri ObLO to vprašanje temeljito prouči glede na to, da bi to posloj uporabljal tudi za morebitne druge namene. V tej zvezi je bilo danih nekaj konkretnih predlogov; vsekakor pa je dejstvo, da je predlog o temeljiti proučitvi tega vprašanja glede na sedanjí in perspektivni položaj popolnoma umesten.

Ljudski odbor je na zadnji seji tudi ugotovil, da je potreba po vzgojno-varstveni ustanovi oziroma delu za predšolske otroke, medtem ko je nekoliko bolj sporno vprašanje, koliko je upravičena potreba tudi za šolske otroke. Razprava je navrgla kopico vprašanj in problemov, ki jih bo morala proučiti posebna komisija za šolstvo. Taka je bila namreč zahteva ljudskega odbora. O svojih ugotovitvah pa bo morala komisija po opravljenem delu poročati odbornikom. — P.

vech družbenih obveznosti. Tako bi se morala nekatera manjša podjetja združiti v močnejše enotne podjetje. »Čokla« z Blejske Dobrave, Lesni servis in Lesno-galanterijski obrat bi lahko tvorili solidno enotno podjetje. Podobno združitve bi lahko napravili med Kovino in Elektrotehničnim servisom, v trgovini pa med »Skriatico« in »Delikateso«.

Vse te probleme je proučila občinska komisija prav sedaj, ko neposredno in konkretno obdelava skupaj s kolektivni njihov uspeh za pretekli dve leti. — M. Z.

PRIJETEN IZLET

Absolventi tehnične srednje šole na Jesenicah so zbrali tudi letos potrebna sredstva za izvedbo zaključnega izleta po Jadranu. Z prvega dne po uspešno opravljenih izpitih so odpotovali v Dubrovnik. Tam so si ogledali zgodovinske znamenitosti. Po ogledu Dubrovnika so si ogledali Split in nato Hvar, potem pa so zaključili turnejo z nekajdnevni odmorom v Jelsi.

Hvaležni vsem, ki so jim s finančnimi sredstvi omogočili izlet, se te dni vidjujejo v našo družbo kot aktivni delavci — metalurški tehniki. — U.

tem pospešila proces dopolnjevanja in spreminjanja pravilnikov, je občinska komisija opozorila oziroma naročila zavodom, naj ti čimprej zberejo potrebne podatke. Smotrno zbrani realni podatki so med drugim tudi poročila, da bo analiza poslovanja izdelana v kratkem času in — kar je glavno — da bo ta analiza dala realno in dejansko sliko položaja.

Razprave po delovnih kolektivih verjetno ne bodo prinesle bistvenih sprememb. Prav gotovo pa bodo te razprave precej pripomogle k nadaljnjemu bolj smotrному gospodarjenju.

Omenjena komisija je imela do srede preteklega tedna skupno 16 sej. Delo komisije pa bolj ali manj hromi to, ker so člani komisije preobremenjeni. Komisija se je odločila za skupinski sistem dela. Imajo namreč dve skupini. Strokovna skupina obdeluje in proučuje dokumentacijo, medtem ko se druga skupina razgovarja s podjetji. Pred slehernim razgovorom s podjetji pa se obe skupini posvetujeta in tako ugotovita vse značilnosti delovnega kolektiva, s katerim se namerava kasneje razgovarjati ustreznega komisija.

Kljub temu, da je to že stara ugotovitev, pa vsekakor ne bo odveč, če ponovno poudarimo, da delo komisije ni usmerjeno na zastavljanje osebnih dohodkov, kar še vedno nekateri mislijo, temveč je njena naloga le, da daje pomoč delovnim kolektivom pri usklajevanju osebnih dohodkov z lastnimi proizvodnimi uspehi. — P.

„Samo, da so pacienti zadovoljni“

Iz domovine rjavega premoga, iz zasavskih revirjev so jo prilike in hkrati dolžnosti pripeljale pred skoraj 14 leti v bohinski kot.

NAŠ RAZGOVOR

Tako je s STEFKO MALEJ, ki si zadnjih deset let kot upravnica klimatekega zdravilišča »Stane Zagor« neutrudno prizadeva, da

sedehno opremljena. Med ostalim naj omenim sebe. Malo jih je bilo, tako da smo si morali pomagati s privlačnimi. A da o udobnosti pacientov v teh sobah ne govorimo. Imele so 3-5 postelj in so bile celo brez tekoče vode, medtem ko so nove sobe, kakor se sami prepričali udobne in le dvema postelja.

— In osebje, so domačini? — Da, domačinke so. Izpostavljale so se v tečajih. Sicer smo vsi skupaj ena sama družina. Omenim naj, da smo v zad-

STEFKA MALEJ

bi bili pacienti kar se da zadovoljni. Zastavili smo ji nekaj vprašanj:

● Povejte nam, prosim, v čem je največ pridobilo zdravilišče z novimi prostori?

— Razlika je nedvomno očitna. Kuhinja, ki je bila poprej sila skromna, se ne da primerjati s sedanjjo; ta je namreč nad vse

Začetek je ugoden

Cerprav smo pravzaprav šele na pragu glavne turistične sezone, zlasti še, ker vreme v prvi polovici junija ni bilo povsem zadovoljivo, pa lahko turistični delavci na trziškem področju že zabeležijo prve uspehe. Število prehodov se je doslej povečalo za 50 odstotkov, pri menjavi valut pa je bilo doseženo že 110 odstotno povečanje glede na ustrešno lanskega obdobja. Pri številu nočnih dosegov se niso zabeležili bistvenega povečanja. Turistične sobe do sedaj niso bile izkoriščene. Prav gotovo pa bodo zasedene tedaj, ko bo turistična sezona v polnem razmahu.

Turistično društvo v Trzinu se je začne čase izkazalo za aktivno. Razen tega da skrbno obnovi oziroma postavi pri nekod reklamne napise in volnike, je za kamping pri Tomičevem slapu preskrbelo tudi nove sanitarije, ki jih je postavilo z lastnimi sredstvi. Na investicijo je zahtevala 450 tisoč dinarjev.

Tudi planinske postojanke letos bolje kažejo kakor lani. Vendar je treba pri tem omeniti, da prav v turizmu igra vlogo pogosta odločilna vloga. Če bo letos vreme ugodno, bo trziško kopališče nedvomno lahko prekorajlo lanskega obiska. Kot potrdilo k tej domnevi naj bo 1400 konvencij, ki je preteklo nedeljo 124. junija obiskalo to kopališče, ki je eno najlepših na Gorenjskem. — P.

dveh mesecih pred otvoritvijo skupaj čistili, urejevali in popravljali vse potrebno. — In vaša prosti čas? — Sedaj ga skoraj ni bilo, saj sem skrbi za paciente nenehno odvrtem. — Pomembno doživite? — Nedvomno pred dnevi, ob otvoritvi. Saj zdaj lahko ponudimo pacientu vse, da se dobro počuti. Pripomnim naj, da je šestkrat slovo od pacientov število. Sicer pa, kadar se zopet oglašajo prelistajte knjigo vtisov. — Je vključila in odhoda sprejemala stošestnajstega pacienta. — St. Škrlac

RADOVLJSKA KOMUNA

Na kratkem valu

● Na občinskem odboru Zveze borcev v Radovljici so povedali, da bodo letošnji DAN BORCA praznovali krajevne organizacije ZB po svojih pr-

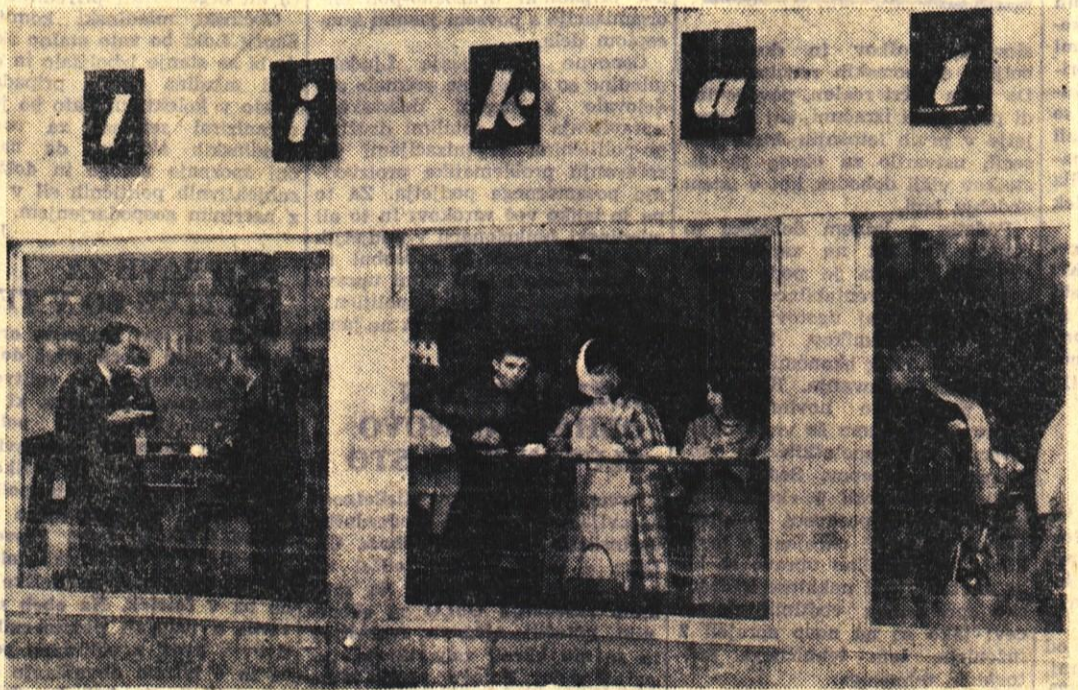
● V teh dneh je ekipa »Blejskega jezera« v Zaki vodila smučal, kar je privabilo številne radovedneže.

● Na radovljiskih avtobusih postaja je prostor poleg kabinice neizkoriščen. Sicer pa je tudi ta, razen ob slabem vremenu, prazna. V tem prostoru namerava urediti »Gradišče« bife, vendar je vse zavezano zaenkrat z znatnimi stroški; ni namreč vodovodne inštalacije, centralno kurilno in bo to posloj dobilo z dograditvijo trgovske hiše.

● Posebna komisija je te dni registrirala čolne na Blejskem jezeru za letošnji sezon in pri tem upoštevala; razen in izgled čolna. Vseh čolnov je 117, v enem dnevu pa so jih pregledali 76. Izločili so jih t, za nekatere pa so pripravili naj jih popravijo.

● V tem mesecu so imeli v poslovalnici »Izletnika« v Radovljici kaj svojevrstnega rekord: posredovali so pri izdaji oziroma podalšanju 50 pomnilnikov. Največ posredovanih je bilo za Avstrijo in Italijo, po eden pa za ZDA, SZ in Nemčijo.

● V mesecu, ki ga danes zaključujemo, je obiskovalo približno 16.200 obiskovalcev.

Dokaj nenavadna blejska razglednica v tem muhastem vremenu: zdaj sonce, zdaj dež... »Kakšno bo neki jutra vreme?« — so verjetno premišljevali ljudje, ki so se okrepčevali v delikatesi in zaradi tega niso opazili, da jih lovi fotoreporter v objektiv

ISKRE DOLINO

Ob srečanju
na Kališču

»Sredi gozda ob tabornem ognju
pesem tiho junaki pojo
o trpljenju slovenskega ljudstva,
ki bori se za svojo svobodo...«

Hladen vetrič je v junjskem
večeru vel s Storžiča in
vsrkaval dim in tudi visoke
plamene. Iskre pa so se od časa
do časa v velikih množinah pogna-
le visoko pod jasno nebo, se odda-
ljevale in se plagama spuščale proti
dolini. Tik spodaj, kot na dlani
pred nami, pa je bil osvetljen
Kranj, bolj levo Škofja Loka, še
malo bolj levo pa se je kot Rimska
cesta kazala Ljubljana v svoji
močni razsvetljavi.

Ogenj je prasketal, iskre so švi-
gale pod nebo in so v velikem lohu
padale proti dolini. Oglasila se je
pesem! Pesem je bila polna melan-
holije, glasovi so bili zamolkli,
ostajali so neke v grlih...

Tako je bilo prejšnjo soboto zve-
čer, 23. junija, na Kališču. Po dveh
desetletjih so se ponovno zbrali
nekdanji borci KOKRSKEGA
ODREDA, ki so ga ustanovili tam
18. junija 1942. Od tistega dne je
preteklo že dvajset let. Nekdaj
sloki fantje so se sedaj komaj spo-
znali, dopovedovali, kdo so, in za-
čeli pripovedovati o takratnih do-
življenjih in o danšnjem življenju
v službah in stanovanjih, o otrocih
in družinab. In mirskaj so med
pogovori prišli do imen tovarišev,
ki jih je vzela vojna vobra. In prav
zato je bila tista pesem tako gan-
ljiva in otožna, zakaj bila je hkrati
tudi v spomin tistim, ki jih ni več.
In teh je veliko. Takrat jih je bilo
v odredu 230. Kolikor so mogli
ugotoviti ob organizaciji te prire-
ditve, jih je od teh samo še 47
živih! A izmed teh jih je prišlo na
srečanje po dvajsetih letih 18! So
pač razne službene in družinske te-
žave, boleznj in podobno. Srečanje
je bilo živo in nadse pristržno,
toperiško.

Od Begunj do Trojan

KOKRSKI ODRED je takoj v
začetku šel v ofenzivo. Ru-
šil je komunikacije in za-
dal sovražniku težke udarce.
Njegovo področje je bilo ob levi
strani Save — od Begunj do
Trojan.

Tako je med drugim povedal v
razgovoru ob tem srečanju IVAN
BERTONCELJ-JOHAN, takratni
komisar KOKRSKEGA ODREDA

Vpisovanje v spominsko knjigo

Zdravniko- vi spomini

Slovesnost je bila kratka.
Udeleženci so bili ob tem
zelo resni, mirno so strmeli
v tla, ko so ob enominutnem mol-
ku stali v počastitev padlim tova-
rišem. Tiho so poslušali nekda-

nioga komisarja. In ko so se nato
začeli pogovarjati in pripovedo-
vati spomine, je marsikdo nepri-
čakovano utihnil, se zamislil in...
Ni bilo več besede.

Zraven mene je sedel dr. MI-
LAN CUNDER. Bil je takratni
zdravnik odreda. Najbolj ga je
presunila zvestoba spremljevalca
Stanka, kot je povedal. Bilo je
nekoli avgusta 1942. Stanko, mlad
playolasi dečko, ga je vodil čez
Kokro. Zdravnik je razen drugega
imel tudi važno pošto, ki mu jo
je zaupal komisar JOHAN. Ob
prehodu čez Kokro pri Povšnjari
se jima je zdelo sumljivo. Dr.
Cunder je šel naprej. Toda fantič
ga je sunkoma potegnil nazaj,
da se je pač zdravnik in nujno
potreben partizanom in da ga
mora zato on ščititi in braniti.
Kmalu nato, preden sta prišla čez
vodo, je zaropotalo. Zdravnik, ki
je bil zadaj, se je še umaknil.
Mladi Stanko je bil sredi ognja.
Ni se vdal. Straljal je do zadnjega
naboja. Potem pa je vzel bombo
in se končal. Ni dopustil, da bi
ga soraševali, mučili in streljali.

Kot zdravnik je moral večkrat
urejevati tudi druge stvari po
vaseh. Tako so mu zaupali, naj
uredi skrbništvo za 4-letno punč-
ko, ki sta jo imela s seboj dve in
mati. Kmalu je našel precej dru-
žin, ki so bile pripravljene spre-
jeti otroka. Nemci so zvedeli za
to. Prišli so in spraševali deklico,
da bi zvedeli kaj o partizanih.

»Kje je tvoja mamica?« so jo
spraševali.

»Tovarišem kuha,« je povedala.

»Kje pa je tvoj oče?«

»Očka pa, zelenec? strelja,« je
povedala hladno.

Potem ni hotela povedati niče-
sar več. Niti tega niso mogli sve-
deti, če so partizani prišli v tisto
hišo ali ne. Razočarani in osramo-
čeni nad neuspehom so Nemci
odšli in se niso več pokazali.

Če ima člo- vek smolo

JANKO PREZELJ-STANE je
bil komandant kasnejše for-
macije KOKRSKEGA OD-
REDA. Zato se je udeležil tega
srečanja, čeprav ni bil v sestavi
prve formacije iz leta 1942. Tudi
on je pripovedoval doživljaje, ki
so bili izredno zanimivi. Povedal
je tudi, kje se ga je držala prava
»smola«, kot pravimo. Bilo je po-
letji 1943. leta. Že tretjič je moral
voditi večje skupine neoboroženih
borcev — novincev na Dolenjsko,
kar je bila zelo odgovorna in tve-
gana naloga.

Ker mu je bila pot že znana, se
je vračal z lahkoto, z njim je po-
toval še en tovariš. Blizu Treh
kraljev sta prišla ponoči do neke
kmetije. Izmučena in utrujena sta
se hotela na nekem kozolecu malo
spoditi. Zbudila sta se šele drugo
popoldne ob zgočem soncu. Spla-
zila sta se v neko grapo in naprej
do kraja, kjer je bil urejen pre-
hod čez italijansko-nemško mejo.
Toda belogardisti so ju zapazili.
Veliko jih je bilo. Zagnali so
krik, začeli obkoljevat in ju po-
zivali na predajo. Nista se pusti-
la, zakaj vedela sta, da sta blizu
kraja, kjer se lahko uide čez
mejo. Ko pa sta prišla tjakaj, sta
bila razočarana: prehod je bil
popolnoma zadelan. Niti skarij za
rezanje žice, ki so jih imeli skri-

te na določenem mestu, ni bilo
več. Očitno je bila vsa stvar od-
krita. »Belci« so se že rogali.
Prezeli se je vseeno pogel v bo-
dečo žico. »Beli« so spustili prve
rafale. Žica ga je potegnila nazaj.
Z nogo je sprožil nastavljeno
mino. Opazil je to. In prav v
boju za življenje in smrt med
žico in svinčenkami, ki so švigale
okrog njega, je eksplodirala mina.
Stane se je znašel onstran žice —
na zaželeni strani — in na srečo
brez težjih poškodb.

Nadaljeval je pot naprej in ko
je prišel že na Ojstri vrh v Set-
sko dolino, kjer je bil domačin in
takrat povsem varen, je doživel
drugo »smolo«. Ko je sedel za
mizo, je po naključju sprožil
težko ročno bombo, ki jo je imel
pritrjen oob pasu. Z vso silo jo
je hotel odpeti. Ni uspel. Sekunde
so tekle. Znova je zgrabil. Uspe-
lo mu je. Odvrgel jo je sredi sobe,
planil skozi vrata in v tistem tren-
utku je treščilo. Eksplozija je
bila tako močna, da je raztrgala
strop, pohištvo, razbila okna...
Ranjen je bil samo kurir Janko,
ki se je v nastile vtrel zadaj za
apno in mu je dronel hrambe pre-
bji skorenj in nogo. K grabi je
pustila nogo iz seho mati z
dvema otrakoma. Prezeli se je še
ondan stresel od strahu, kakšni
bilo, če bi bil on kriv smrti ne-
kolikoli otrok in žene. nastiljga

Ive Subic: ZASEDA

Divjanje v Udenborštu

Otem je pripovedovala MIN-
KA PERAIČ-NEKA. Bila
je med zadnjimi skupinami
borcev drugega bataljona, ki je
klonila, ko jih je obkolilo šest tisoč
nemških vojakov v Udenborštu. To
je bilo 14. septembra 1942. leta.

Nemci so z velikim hrupom za-
hvaljali naj se vsi partizani do go-
lega slečajo. Hkrati pa so po gozdu
iskali za prst debele palice. Slečeni
partizani so morali leči na trebuh,
nato so jih Nemci začeli pretepati
z vso silo. Kaki štirje so pretepati
vsakega partizana, pretepati na vso
moč, da je od palice odletavalo
lubje. Tudi njo so prav tako pre-
tepati kot vsakega moškega. Ob
tem so Nemci gnali velik krik in
se krohotali. Ko so jim oficirji dali
znak, naj nebaajo, in ukazali parti-
zanom, naj se znova oblečejo, se
nekateri sploh niso mogli. Nekemu
Matevžku z Jesenic so s predebelo
palico celo zlomili roko. Neki to-
variš iz Ljubljane je bil v nezave-
sti. In prav, ko so se nekateri že
oblekli, so Nemci dobili nalog, naj
vso stvar ponovijo. Znova so se
morali sleči in pretepanje se je po-
novilo. Minka pravi, da so bili vsi
črni in do krvi ranjeni. Toda čez
dva meseca, ko je bila v zaporu,
so se rane odprle in posledice tiste-
ga divjanja so ostale še do danes.

Maščevanje pod Malo poljano

Seveda so ondan pripovedo-
vali tudi veliko primerov.
Kako so partizani s pravil-
no taktiko in s pogumom zadajali
sovražniku močne udarce. STANE
VRHOVEC-ROBIN je na primer
povedal tole: Avgusta 1942 je nji-
hova četa, ki je bila nad Lomom,
poslala patrolo dveh partizanov
proti Veliki poljani. Partizana sta
na poti nenadoma prišla do pa-
trole Nemcev. Ti so pravkar sedeli
ob poti in malicali. Partizana sta
dala dva strela in zbežala. Rafali
svinčenk, ki so se nekaj sekund
nato usuli za njima, ju niso več
zadeli. Zbežala sta v Storžič.

V četi so silili na streljanje in
poslali v tisto smer novo patrolo.
Ko se je vrnila, je sporočila, da
so Nemci vračajo v dolino z dve-
ma ranjencema. Vsak strel naših
borcev je torej zadel. V četi so
bili previdni, zakaj Nemci niso
bili pretepati poraza. In res
je bilo tako. Popoldne so opazili,
da se kakih 80 Nemcev vrnajo
nazgor od Povelj proti Veliki

Takratni komisar Ivan Bertonec-
Johan pred spominsko ploščo na
Kališču, kjer je nekoli govoril
zbranim borcem

Poljani. Partizani so se pripravili
na drugi »sprejem«. Postavili so
zasede med Veliko in Malo po-
ljano. Fryo izvidnico so spustili
naprej. Ko pa je prišla glavčina,
so partizani udarili. Nemci so
imeli še večje izgube in so se še
bolj poraženi vračali v dolino,
zakaj maščevanje jim ni uspelo.

Zgodbe so se vrstile. Zlasti so
veliko zanimivih doživljaj pove-
dali TINE ZALETEL, FRANJO
SISKA-ORTO, FRANCO STEFF-
MISKO, FRANC JAGODIC-KI-
STO, STANE MRKAR, JOŽE
PIRS in drugi.

V spomin na sedanje srečanje
so pustili na Kališču v DOMU
KOKRSKEGA ODREDA spomin-
sko knjigo z zgodovino te po-
membne partizanske enote v
1942. letu. Podpisali so se drug za
drugim — vseh 18, kolikor jih je
prišlo.

Razšli so se že. Tudi iskre, ki
so švigale nad dolino so že zda-
vaj ugasnile in osrke je prebral
dež. A iskre upora, ki so pred
dvajsetimi leti prihajale s Kali-
šča in iz drugih krajev, so v do-
lini napravile tolikšen preobrat,
da smo danes še lahko ponosni
in ob tem srečni. — K. MAKUC

Nismo skupaj. Samo povedali
so mi, da imate sinove v parti-
zanib,« je dejal Miha in sklenil
preusmeriti pogovor. Toda že-
nica je bila vztrajnejša:

»Imate še mamčo?« je spra-
šala.

»Da,« je dejal Miha in ostal

zamisljen in tihi.

»Jo imate radi?«

»Seveda! Kdo ne bi imel rad

svoje matere?«

»Jo kdaj obiščete, ji piše-
te...?«

»Nel To ni mogoče,« je po-
jasnjeval Miha. »Spravil bi v
nevarnost njo in sebe. Pa tudi
ne uganem, ne smemo. Parti-
zani moramo biti zmeraj sku-
paj, vsako minuto pripravljeni.
Sicer bi nas Nemci...«

»Pa vsaj mislite nanjo?«

Miha se je omehčal. Gledal

je vstran, besede so bile redke,
tibe, toda globoke.

POLJUB

Miha je lepo pozdravil, polo-
žil ritovko na klop, si podza-
vestno odpel pas in začel
kramljati z ženicjo. Bila je že v
sedmem križu, toda iz njenih
oči je sijalo toliko topline, da
je Miha kar obstal.

Po skrbnem pregledu je začel
brskati po torbi, da bi našel,
kar je potreboval.

»Ste vi partizan?« ga je ne-
pričakovano vprašala ženica.

»Seveda. Samo da ne nosim
puške, ampak zdravila,« je dejal
Miha.

Tudi moja dva sinova sta
partizana. Andrej je poročen.

Tu ima otroke in ženo. Jožko
pa je še samec pri tridesetih.
Oba imam rada. Spomladi sta
odšla. Pokostili so že in nabe-
nega še ni. Nič ne vem, kje sta.
Zmeraj mislim nanju. Ali jih
morda vi poznate? Ste skupaj?«

»Ne, mama. Ne poznam ju.

»Ce bi vedela, kolikokrat se
spominam nanjo! Zvečer si jo
predstavljam, kako pomiva po-
sodo, zjutraj si jo zamisljam,
kako pometa in pospravlja po
hiši. Še ni dolgo, ko sem sanjal
o njej. Če se še vrnem...«

Potem sta oba utihnila.

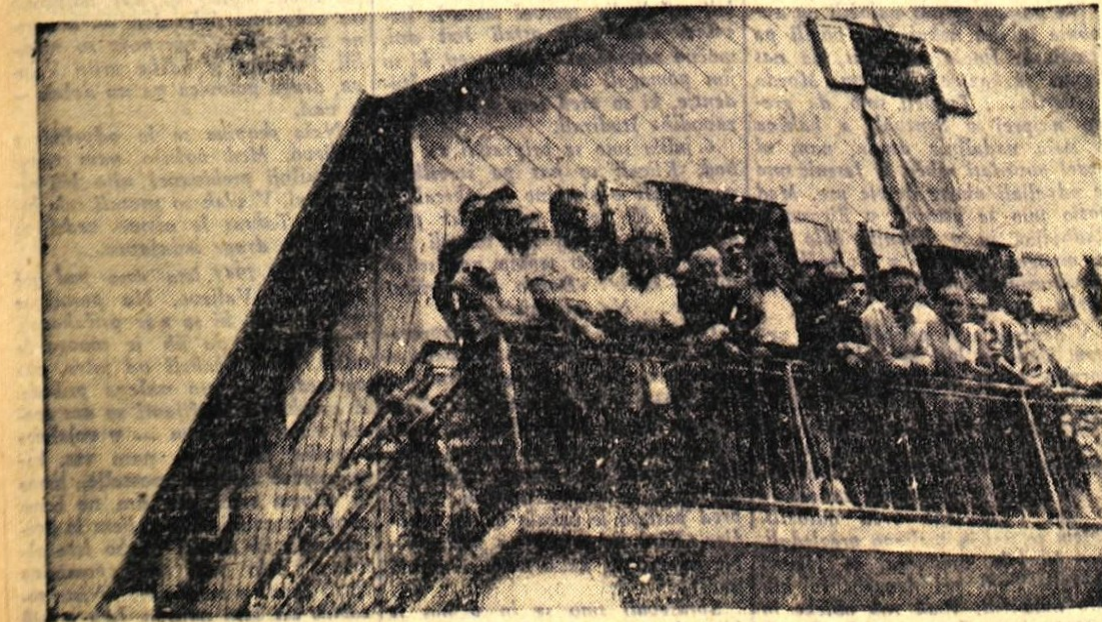
Cez nekaj časa ga je ženica
tibo in brez vsake besede obšla
in poljubila na lice.

»Ne zameri,« je dejala. Misli
si, da sem tvoja mati, ja pa,
da si moj sin. Skušala sem
domestiti del tvoje matere, tisti
del njene sreče, kadar te bo vi-
dela. Vi fantje, partizani, ste
vsi enaki; tibi, dobri in prični.

Morda boš tudi moja dva si-
nova našla kje lepo besedo in
kot kruba...«

Potem je bilo v izbi spet vse
tiho, dokler niso prišli Andrej
in otroci.

ZVONIMIP

DOM KOKRSKEGA ODREDA na Kališču, kjer so se zbrali preživeli borci

Pol stoletja Gorske reševalne službe na Gorenjskem

Vedno so pripravljeni pomagati ob kriku z gora

»Gora ni nora, tisti je nor, ki gre gor!« Tako je dejal eden izmed tistih, ki so sedeli za mizo, v gostilni, drugi pa je še dodal: »Res, ne razumem, zakaj ljudje rinejo v bribe, ko vidijo, koliko nesreč se zgodi tam. Zakaj gredo v skale, v nevarnosti?«

Vsi so mu prikimavali in znova govorili o nesreči, o kateri je tisti dan objavil časnik vest. Niso in niso mogli razumeti, kako da gre mlad fant v smrt — zaradi planike in so menili, da bi moral za to nekdo odgovarjati.

Copov Joža, »oče« današnje generacije gorskih reševalcev

»No, če že govorimo o teh nesrečnih barih in nevarnostih, povejte, kaj največ ljudi umre. Na postelji? In vendar tako radi ležimo. Nibče se je ne boji.«

Tako je dejal postaven možiček na drugem koncu mize — in vse je utihnilo. Ta pa je kar nadaljeval: »Človek je poln strasti, hotenj, težnj, prežet je z ljubeznijo do narave, do ljudi... Koliko vesti ste že brali po časopisih o nesrečah na cesti, o utopljenih v kopalnicah, o samomorih zaljubljenecov itd. Ali naj bi potem prepovedali prevozna sredstva, kopanje, izlete v naravo, ljubezen...? Kdo izmed vas se je vsega tega odrekel zaradi varnosti?«

Nastal je smeh, komentarji o današnjem razvoju tehnike in senzacionalna novica dneva o smrti mladega človeka v planinah se je postopoma izgubila v pogovorih o filmih, ki so na sporedu, o koncertu, ki je bil prejšnji večer, o zadnjih predpisih in vse se je utopilo v dobri volji.

Toda raje pojdemo ven — ven iz zadimljenega prostora in prisluhnimo nekaterim dogodkom v gorah!

Pred petdesetimi leti sta zdravnika dr. Tičar in dr. Demšar postavila pri nas prvo zasnovo posebne organizacije za pomoč v gorah. To je bilo potrebno spriču razvoja planinarstva in alpinizma v triglavske in kamniške pogorje. Iz te organizacije se je razvila urejena GORSKA REŠEVALNA SLUŽBA, ki ima danes na Gorenjskem 7 dobro opremljenih postaj in 120 izurjenih in sposobnih reševalcev. Vsako leto opravijo ti reševalci 60 do 70 akcij v pomoč ponesrečencem, in to v večini v zelo težko dostopne stene. Zato je pri tem reševanju potrebna zelo velika mera požrtvovalnosti, a hkrati seveda tudi primerna oprema in strokovna sposobnost, ki se izbrusi skozi tri stopnje: planinec, alpinist »mali zdravnik« in končno gorski reševalec. Člani te organizacije morajo vsako leto opravljati izpite o sodobni tehniki reševanja, o prvi pomoči in podobno, sicer jim reševanje ni dovoljeno.

Primer, kot jih ni malo

Bilo je lani 14. julija. Natakariča v Eriki v Kranjski gori je pravkar pripravljala mize za kosilo, ko je skozi vrata planil možak, bil je ves zmeden in zasopel. Zgrudil se je najbližji stol in začel v nemščini nekaj praviti. Priskočili so ljudje, prisluhnili, tolmáčili...

Bil je Svicar. S prijateljem sta tisto jutro plezala severno steno Razorja. Prišla sta tik pod vrh. Bilo je okrog 10. ure. Takrat pa je njegov prijatelj, ki je bil prvi v navezi, nenadoma omahnil v prepad. Kakih deset metrov globoko je padel in se ustavil na ozki polici. Bil je hudo ranjen. Ta ga je privezal, da ne bi padel, sam pa je pohitel po pomoč.

To je bilo nekaj pred poldnevom. Takoj je zavzval telefon na postaji GRS v Kranjski gori. Kmalu nato je zavzval še v drugih krajih in reševalci so bili kaj kmalu obveščeni. Četrť ure kasneje je ž prihitel prvi, zatem drugi... 35 minut nato, ko so prejeli prvo telefonsko obvestilo iz Erike, so prvi štirje že krenili na pot. Z motorji so prišli do Mihevega doma, zatem peš v Krnico in naprej pod steno Razorja. Od tam je bilo težje. Plezanje, klini, vrvi... Spretnost je bila glavni pripomoček. Hitro so se vzpenjali od police do police in ob 4. uri popoldne so prišli do ponesrečenca. Tudi njegov prijatelj se je vrnil z reševalci.

Ponesrečenec je ležal na polici. V prvem trenutku niso vedeli, ali je mrtev ali spi ali je v nezvesti. Vsem je zastala sapal. Toda brž so se jim obrazi razjasnili — možak je dihal. Zatem je odprl oči. Začeli so ga otipavati, da bi ugotovili, kje je poškodovan. Ko so prijeli desno nogo, je zastokal. Nekatje v kolenu je bila zlomljena ali zdrobljena. Pritrdili so jo in obvezali. Potem so ga položili na posebne naprave, pritrdili v steno vrvi in ga začeli spuščati skoraj navpično navzdol, čez previs.

Ko so prišli pod steno so se odahnil. Bila je že tema. Ranjenec je večkrat spregovoril kakšno be-

sedo, v glavnem pa je govoril njegov hvaležen pogled. V Krnici so mu ponudili čaj. Celo nekaj juhe je zaužil. Vsem je odleglo.

Bilo je že tri zjutraj, ko so ga z »marinarjem« spravili do Mihevega doma. Tam je že čakal rešilni avto. Ponesrečenec se je znova zahvaljeval reševalcem, stiskal je posameznikom roke, gledal s solznim pogledom in v nekaj besedah povedal, da ne bo nikdar pozabil tega.

V jeseniški bolnici je bil zatem približno dva meseca zaradi zdrobljenega kolena, polomljenih reber in pretresa možganov. A ko se je vrnil v Svico, res ni pozabil na naše reševalce, ki so mu rešili življenje. Večkrat jim je pisal. Zlasti pa se čutil, kakšno ta služba pri nas brezhibno in dobro posluje na prostovoljni osnovi, brez plačila. V znak hvaležnosti je reševalcem poslal tudi darilo — srebrne krožnike, na katerih so tudi slike njegovega kraja — Berna.

Dvestokrat v pomoč

V kroniki reševalne službe v Mojstrani je zelo malo takih akcij, ki se končajo srečno. O tem nam je ondan pripovedoval JANEZ BROJAN starejši, ki prav letos slavi 30-letnico, odkar sodeluje v GORSKI REŠEVALNI SLUŽBI. Preko 200-krat je v teh letih odšel v pešne tamkajšnjih gorah in sodeloval pri reševanju.

Malo se je zamislil in povedal nekaj zanimivih številk. Osemindesetdesetkrat, kot se spominja, so imeli vaje in improvizirane nesreče, ki jih je on vodil. Tako so usposabljali mladi kader, trenirali in se seznanjali z novo tehniko, ki vsako leto napreduje ter utrjevali enotnost in tovarištvo. Več kot tridesetkrat pa so šli zaman v pomoč. To so bili primeri netočnega obvestila, največkrat pa nedosegljivosti posameznikov. Ni malo primerov, ko razni zaljubljeni spreminjajo smer, se zaustavljajo v hribih preko domenejenega časa in povzročajo v dolini skrb in veliko nepotrebnih akcij reševalcev.

Zanosno je Janez pravil o ne-

katerih akcijah, ki so, kot on pravi, uspele. Takih je bilo 44, kar pomeni, da so v 44 primerih ugotovili, da so s svojo pomočjo rešili življenje posameznikom. Koliko je bilo med temi očetov ne-preskrbljenih otrok, študentov polnih življenjskega poleta — ljudi, ki so bili zapisani smrti in so danes zdravi in srečni. Res, v večini se ti ljudje niso več spominjali reševalcev, vendar to Janezu ne greni zadoščenja, ker je s svojo reševalno skupino rešil toliko človeških življenj.

Potem je Janez utihnil. Sele čez nekaj časa je pretrgal nastali molk in dejal: »Štirinidesetkrat pa sem šel zaman.«

Potem je bilo spet vse tiho. Tudi jaz nisem razumel, kaj hoče povedati. Vedel je, zato je še dodal: »Ker smo šli prepozno, ker so se ljudje smirno ponesrečili in smo porabili našo sposobnost in tehnično opremo samo za to, da smo spravili trupla v dolino.«

Včasih je bilo drugače

COPOV JOŽA na Jesenicah je znan kot »oče« reševalne službe in je znan ne le na Jesenicah in Gornjesavskem, marveč tudi med alpinisti in reševalci po vsej Sloveniji in celo onstran Karavank in še dlje. Polnih 41 let je že pri tej službi. »Toda včasih je bilo drugače,« je dejal, ko smo se pogovarjali o gorski reševalni. Peš smo hodili v Vrata in že utrujeni smo začeli plezati po skalah do ponesrečenec. Danes imajo reševalci veliko pripomočkov, ki dopolnjujejo humanost in voljo članov te organizacije.

Janez Brojan iz Mojstrane

Večina ponesrečencev obvisi na težko dostopnih policah in zato je potrebna skrajna sposobnost in previdnost reševalcev

Potem pa je povedal zgodbo o svojem prvem povojnem vzponu. Ko se je 1945. leta vrnil iz zapora izmučen in izčrpan, si je najprej želel naučiti svobode v svojem ljubljenskem svetu. S Pavlo, ki je bila istih želja, sta šla v SEVERNO TRIGLAVSKO STENO. Ni ju motilo, ker nista imela s seboj primerne hrane in opreme. Toda zgolj ljubezen do narave ni bila dovolj. Nastalo je slabo vreme: dež, megla, hladno in sledila je izčrpanost. Ni in ni šlo. Pavla je omagala. Niti nazaj je ni mogel spraviti. Obkel in pokril jo je s svojo obleko, z vrvoji je zagotovil varno ležišče, sam pa je goli rok in brez pripomočkov v megli plezal previs in visoko steno, da je prišel do Aljažvevega doma, obvestil o stanju, došel pomoč in rešil njo, ki je bila ne štiri dni v steni.

Ob letošnjem jubileju

Obiskali smo tudi reševalce v Trzinu, kjer nas je NADISLAV SALTERGER povedal mnogo preseljivih zgodb. FRANC GASPER LIN iz Kranja je bil razočaran nad podatki, da se toliko ljudi smirno ponesreči in da jim pri vsej požrtvovalnosti gorski reševalci ne morejo pomagati. ROMAN HERLEC iz okrajne GRS je pravil o dogodkih in uspehih reševalcev v Bohinju, v Planici in drugod in govoril o letošnjih prireditvah.

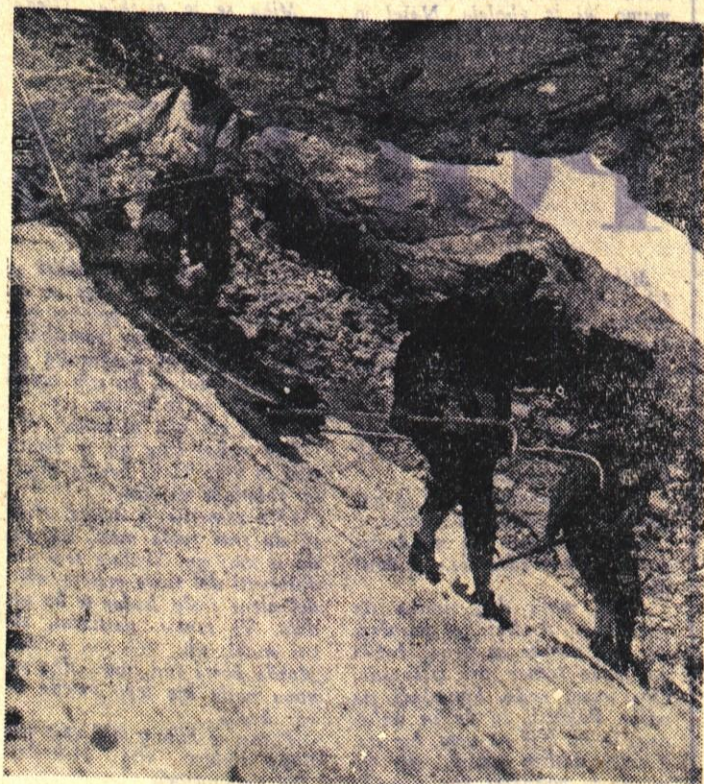
Gibanje v naravi je bilo včasih šport »boljših« slojev, danes postaja vse bolj potreba delovnih množic. Lani je bilo zabeleženo v naših gorah že pol milijona obisovavcev. Hkrati ob tem pa se veča tudi število nesreč. Ob tej potrebi je že pred 50. leti nastala pri nas prva GORSKA REŠEVALNA SLUŽBA. Uspeh te službe bi bilo napačno iskati pri nas zgolj v številu rešenih življenj, marveč je treba upoštevati preprečevanje nesreč sploh, vzgajanje in opozarjanje na nevarnosti itd. In vse to delo opravljajo posamezniki brez vsakega denarnega nadomestila, zgolj iz ljubezni do človeka.

Naši reševalci proslavljajo letos pomemben jubilej. V sredo, 4. julija, bo v Vratih posebno slavlje

Nadislav Salberger, dolgoletni vođa tržiških reševalcev

GRS ob 50-letnici ustanovitve. Septembra meseca pa bodo na Trzinu mednarodne vaje v gorskem reševanju, ki se jih bodo v gorskem reševanju in inštruktorji dodatnih služb iz Švice, Italije, Nemčije, Avstrije itd. Naša GORSKA REŠEVALNA SLUŽBA zastupi vse priznanje, saj je s svojim delom pokazala neizčrpne vire humanosti, požrtvovalnosti in ljubezni do naših gor in do vseh tistih ljudi, ki v gorskem svetu iščejo svoj počitek in uleho ter izvir življenja in duševnih sil za odpravljanje vsakdanjih težav in izpolnjevanje dolžnosti pri krepitvi naših skupnih materialnih sil in družbeni zavesti. — K. Makuc

Ob izstopu iz stene se reševalci oddahnejo, zakaj nadaljnja pot je dokaj lažja. Na sliki prevoz ranjenca s posebnim čolnom

Minilo je enaindvajset let

Včeraj — 1. julija — je minilo enaindvajset let, kar je začel nemški okupator na Jesenicah — in po vsej Gorenjski — pobirati prve izselence...

Mudila sem se v vrtu, ko je prišla sestanovarka Ana in mi povedala, da selijo Nemci stara dva Božičeva in hčerko Ivo. Novica me je pretresla in odšla sem v hišo ter premišljevala, kdo bo naslednji, ki ga bodo Nemci izselili. Iz razmišljanja me je zdrnil razgovor pred hišo. Se preden sem se zbrala, je že stopil v stanovanje mlad gestapovec in povprašal za mojega moža. Odgovorila sem mu, da je v tovarni. Potem mi je povedal, da smo na listi za izselitev in da moramo biti v pol ure pripravljeni za odhod. S seboj smemo vzeti le najnužnejše.

Sorva nisem vedela, kaj naj počnem: ali naj obvestim moža v tovarni ali naj pokličem otroke, ki so že trdno stali. Ura je bila komaj pol sedmih zjutraj. Med tem je že sosedka poslala po mojega moža, zakaj skozi okno je videla, kaj se dogaja pri nas. Zbudila sem otroke med tem pa se je vrnil domov tudi

moj mož in mi v naglici pomagal pripraviti najnužnejše za na pot.

Na postaji so nas naložili na avtobuse in nas nekaj časa vozili po Jesenicah. Imela sem vtis, da nas Nemci razkazujejo ljudem. Morda v svarilo... Zvedeli smo, da gremo najprej v Sentvid, a kakšna je naša nadaljnja usoda, nam ni vedel povedati nihče. Z Jesenic smo se odpeljali okrog desete ure. Med potjo smo se ustavili v Zirovnici, Radovljici in v Kranju. Bilo nas je mnogo: družine z dojenčki, s šoloobveznimi otroki, na starčki in starke...

V Sentvid smo prispeli proti večeru. Tam so bili že nekateri priporočniki, ki so zdaj čakali na svoje družine. Ne bom pozabila zdaj še pokojnega šolskega nadzornika, ki je stal ob oknu ves svoj čas in bežeten in čakal na ženo in hčerko.

Na dvorišču »škofjovih« zavodov so nas s priljago vred odložili. Potem so nas in »moje« pregledali. Kar je bilo vrednega, so Nemci pobrali. Tudi pri denarju so bili zelo natančni. Vsa rob obleke in žepa so natančno pretrpali. Pustili so le 25 mark za odraslega in po

20 mark za vsakega otroka. Ko so nas razvstili po sobah, nismo bili več ljudje, temveč samo še številke. Tam smo ostali šest dni, močno zastraženi od Nemcev, ki so jim pomagali še izdajavci — študentje, ki so pred tem v »škofjovih« zavodih študirali.

6. julija smo se pripravili za odhod. Klicali so nas po številkah, nas zbrali v skupine in vkrkali v vagonce. Ko se je začel vlak premikati, so nenadoma oživel ob progi gmi in v temno noč so se slišali klici: »Dobro se držite! Srečno... Na svidenje!«

Naši ljudje so nas tako spremljali vse do Ljubljane. Vljivali so nam vero, da nismo osamljeni. V Šiški se je vlak ustavil. Tam so nam dajali železničarji in drugi ljudje, ki so mogli na peron, oranžje, cigarete in druge stvari. V Ljubljani se nismo ustavili, zakaj pred postajo je čakala velika množica. Niso je pustili na peron. — Neverjetno je, kako nesreča združi ljudi!

Spraševali smo se in v nas je ključala negotovost: KAM? Ali nas pošiljajo v Nemčijo ali Srbijo? Ko

smo se odpeljali v Zidani most in je vlak krenil proti Zagrebu, smo vedeli, da gremo v Srbijo.

V Zagrebu smo se za kratke čase ustavili, nato pa je vlak nadaljeval pot proti Slavonškemu Brodu.

Potem so nas vkrkali na brodovni in nas čez Savo prepeljali v Bosanski Brod. Potlej so nas natočili na ozkotirno železnico — v vagonce za živino. Transport so razdelili. Polovica je odšla proti Valjevu, druga polovica pa na deželo — v vasi.

Naša skupina se je odpeljala v Valjevo. Med vožnjo nam mnogo tamkajšnji prebivavci niso bili naklonjeni. V vlak so metali celo kamenje. Takrat še nismo vedeli, da ustaše in druge izdajavce.

8. julija 1941. leta smo pod noč prispeli v Valjevo. Na postaji se je trlo ljudi, ki so nas pričakovali. Povedali so, da jih je mnogo že odšlo, ker so čakali od jutra, niso pa vedeli za uro našega prihoda. Z avtobusi in kočijami so nas vozili v naš dovi dom — v vasi 5. polka. Nudili so nam vse, kar so največ zmogli: postelje, hrano in odprta srca, kar jim ne bomo nikdar pozabili. Z veseljem in brežnostjo jih skoraj vsako leto obiščem. Zelo radi se spominjam tistih časov z besedami: »Niste zabili, da smo najtrša leta v naši zgodovini preživeli skupaj.«

Marija Ples

Jack LONDON Krištof Dimač Riše: Janez GRUDEN

91. Zagledal je moža, ki je držal med kolena čevlji in zabijal vanj žeblice. »Srečno!« ga je pozdravil tujelec in kriš je v hipu začutil, da bosta prijatelja. »Ravno prav prihajaš,« je nadaljeval neznanec, »boš kaj dobil za pod zob. V kotličku tamle je topla kava pa še nekaj mrzlih mlincev je tam nekje.«

92. Kriš je sedel. Tujelec se je predstavil za Karsona. Kriša se je spomnil še, ko je igral pri »Losjem rogu«. »Jezerko dno je namazano z zlatom,« je pripomnil. »Seveda,« je prihrdil Kriš. »Če se nama posreči, da se kdaj polastiva tistega dna, tedaj Rockefellerja še pogledala ne bova!«

93. Napolila sta se proti ledeniku. Plezanje je bilo težavno. Spetoma je Karson pripovedoval o ženi in otrocih. Prišla sta do razpokline, široke najmanj sto čevljev. Preko nje se je bočil mostiček iz stlačenega napol oledenega snega. Sonce je pripekalo in mostiček se je tajal.

mali oglasi • mali oglasi

prodam

Prodajam električni kuharlik na tri plošče, Pižorn, Predvor 35 2700
Oddamo košnjo sena in olave na parceli ob cesti v neposredni bližini Radovljice, Parcela meri 6.000

kv. metrov. Glede natančnega pojasnila se obrnite na Društvo novinarjev Slovenije, Vošnjakova 8, Ljubljana, tel. 32-013 2716
Strešno opako »Bobrovec«, prodam. Gorjane, Hafnerjeva št. 7, Kranj 2717
Hrušov sadni most prodam. Alojz Cvenkel, Ljubno 70 2718

RAZPIS

Delavska univerza v Kranju - sekcija izrednih slušateljev višje ekonomske komercialne šole v Mariboru - razpisuje za študijsko leto 1962/63 sprejem rednih in izrednih študentov v I. semester (I. letnik) v naslednje oddelke:

- oddelke za blagovni promet
- oddelke za zunanjo trgovino
- oddelke za turizem in gostinstvo
- oddelke za računovodstvo in finance
- oddelke za bančništvo
- oddelke za transport in zavarovanje

POGOJI ZA VPIS:

- Na šolo se lahko vpiše, kdor je z uspehom končal:
 - ekonomsko, tehniško ali drugo strokovno šolo za gospodarstvo in javne službe, ki pripravljajo ekonomiste s srednješolsko izobrazbo, tehnike in njim ustrezajoče strokovne kadre za gospodarstvo in javne službe (ekonomske, tehniške, kmetijske, prometne šole, učiteljska in podobne šole);
 - gimnazijo.
- Na šolo se lahko vpiše tudi, kdor ni končal ustrezne šole iz prejšnje točke, ima pa najmanj triletno delovno prakso in izkušnje v gospodarstvu, če uspešno opravi sprejemni izpit.

PRIGLASITEV (prijava)

Rok za prijavitelje na DU Kranj poteka 25. julija 1962 za kandidate, ki imajo šolsko izobrazbo po 1. točki pogojev za vpis in za kandidate, ki morajo za sprejem v šolo opraviti sprejemni izpit v septembrskem roku.

Prijava za sprejem je treba vložiti kolkovano s 50 din državne takse in navesti predvsem:

- osebne podatke s točnim naslovom
- zadnjo šolsko izobrazbo
- način študija (reden - izreden)
- oddelke šole in specializacija študija
- organizacija, v kateri je zaposlen (za izredne)

Prijavi (priglasitvi) je treba priložiti:

- a) zadnje šolsko spričevalo (sodno overjen prepis);
- b) lastnorčno napisan kratek življenjepis;
- c) priporočila delodajalca s potrditvijo dosedanje zaposlitve (kandidati, ki so v del. razmerju in želijo študirati izredno);
- d) prazno dopisnico s točno izpisanim naslovom kandidata. Na priloženi dopisnici bo kandidat obveščen o izidu razpisa.
- e) 2000 din v gotovini za manipulativne stroške.

Delavska univerza Kranj
Koroška 13 (gimnazija)

Novo motorno kolo »Puch« SGS 250 ccm prodam. - Tenetiše št. 13. Golnik 2719

Prodajam mlado kravo po teletu, dobro mlekarico. Visoko 66 2720
Zaradi selitve ugodno prodajam kuhinjsko opremo z ultrapasom in vgrajeno pomivalno skledo ter zaboj za drva. Tomšičeva 3, Kranj 2721

Dobro ohranjen roller Puch-Tomos s prevoženimi 24.000 km prodam za 175.000 din. Vprašati na tel. 27-45 ali Kovarčičeva 1 a, Primakovo, Kranj 2722

kupim

Dobro ohranjen otroški voziček kupim takoj. Janez Krajnc, Stari dvor 5, Sikoja Loka 2723

Kupim dva lesena kipa, tudi v najslabšem stanju, stara, 2 stari slike, ročno delo, tudi na steklu, nizko omaro s predali in medeni-hastimi okovi ter staro sliko z vložnimi slikami. Pričem kamorkoli. Ponudbe oddati na uramstvo Koemač, Radovljica 2722

Kupim BMW 250 ccm, - letnik 1956-58, brezhiben. Plačam gotovo. Ponudbe oddati na naslov FB, Koroška 6, Kranj 2673

ostalo

Kavarna »Evropa« v Kranju je v poletnih mesecih odprta od 19. ure do 2. ure po polnoči 2637

Slastičarna - Kavarna, Kranj, sprejme takoj vajenke, prodajavko-servirko 2675
Obveščamo vse planince, da je Pogačnikov dom pri Kriških jezih redno oskrbovan od 28. junija 1962 dalje. PD Radovljica 2668

Hrano in stanovanje nudim fantu ali dekletu za pomoč na mali kmetiji. Naslov v oglašnem oddelku 2724

Pozivam osebo, ki mi je pomagal zamenjati kolo pred hotelom »Evropa«, da ga vrne v Gorenjski tisk. Št. kolesa je 17163. Oseba je bila opazovana. 2725

Delavcu, ki bi pomagal pri delu nudim sobo in hrano. Naslov v oglašnem oddelku 2726

Casopisno podjetje GORENJSKI TISK

odkupi večje količine STARIH KRP

Krpe morajo biti velike, bele (nebarvane) in oprane. Plačamo po najvišjih dnevnih cenah. Krpe sprejemamo v ekspeditivno podjetje, Kranj, Prečna ulica in to vsak ponedeljek od 12. ure dalje.

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš krovodajalec

JANEZ GRASMAJER

odlikovan z zlato značko ter diplomo
Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Obč. odbor Rdečega križa
Komisija za krovodajalstvo

gibanje prebivalstva

V KRANJU

Poročili so se: Franc Mander, gospodar in Angela Bernard, namestnica; Marjan Omeje, delavec in Katarina Skrobar, delavka; Zivko Kostovski, finomehanik in Ana Tavcar, predilka; Ilija Hodžić, taracer in Rubija Mušić, delavka; Jože Sipce, kmetijski tehnik in Gabriella Strelec, uslužbenka; Janez Ročevar, šofer in Ljudmila Rozman, gospodinjica; pomočnica; Jože Jenko, delavec in Gabriella Jano, delavka; Jože Gril, krojač in Frančiška Senica, gospodinjica; pomočnica; Ludovik Pušavec, kontrolor in Marija Skalič, delavka.

Rodile so: Marta Ahadić - dekle; Člika Jošt - dekle; Miroslava Brinček - dekle; Barbara Bojnc - dekle; Vukica Kutnar - dekle; Džagica Brednik - dekle; Magdalena Rant - dekle; Strenčič, Antonija - dekle; Marija Fende - dekle.

Umrla so: Marija Adam, gospodinjica, stara 85 let; Dušan Vučkotič, star 24 let.

tržni pregled

V KRANJU

Korenček 20 din za šopek; sir skuta 140 do 150 din, evrovo maslo 720 din, čebula 100 do 150 din, stari krompir 35 din, novi krompir 100 din, solata 80 do 100 din, grah (stročji) 120 din, pesa 100 dinarjev, češnje 80 do 100 din, hruška 140 din, suhe slive 200 do 220 din, bruske 140 din, jedilne buče 120 din, stročji fižol 180 din za kilogram; smetana 20 din, goveja 100 din za merico; jajca 27 do 30 din, kokoši 300 din, piščanec 350 do 400 din, česen 15 do 20 din za kos; ajdova moka 100 do 140 dinarjev, beli zdrob 80 din, ješprenj 100 do 120 din, kaša 150 dinarjev, krmna za kokoši 50 do 55 dinarjev, prosa 70 din, oves 33 dinarjev, krhlji 70 do 100 dinarjev, gozdne jagode 200 din, vrtnice jagode 150 do 160 din, borovnice 150 din za liter.

LOTO

V 17. roku LOTA, ki je bilo dne 27. junija 1962, so bile izžrebane naslednje številke:

2	4	33	37	39	45
---	---	----	----	----	----

in dodatna številka 18.

NESREČA MOTORIST PODRL KOLESARJA

V petek, 29. junija, nekaj minut pred osmo uro zvečer, je prišlo do hujše prometne nesreče na cesti III. reda v vasi Hrastje pri Kranju. 9-letni Janez Drakaler iz Senčurja se je s kolesom peljal proti Kranju. V Hrastju ga je dohitel motorist Slavko Bizjak iz Trboja. Ko je hotel na blagem ovinku kolesarja prehiteti, je opazil, da prihaja iz nasprotni smeri vprečni voz. Da bi se izognil trčenju, je zavil naglo v desno in pri tem podrl dečka s kolesom. Hudo poškodovanega otroka so prepeljali v bolnišnico. Ugotoviti so, da je bil motorist vinjen.

SMRTNA NESREČA NA PRIMSKOVEM

V petek, 29. junija ob 19. uri je prišlo na cesti II. reda pred gasilskim domom na Primskem v Kranju do hude prometne nesreče, ki se je končala s smrtjo mopedista - 21-letnega Antona Gartnerja iz Potoc pri Predvoru. Ko je voznik osebnega avtomobila Franc Grošelj s Plate že izpeljal ovinek pred gasilskim domom, je zagledal mopedista, ki je prihajal iz nasprotni smeri. Močno je zavril, pri tem je avtomobil zasul tako v ga zaneslo s smeri. S tem je zaprl pot mopedistu, ki je z vozičkom trčil v avtomobil. Hudo poškodovanega Gartnerja so prepeljali v bolnišnico, kjer pa je že ponoči podlegel poškodbam. Na obeh vozilih je za 450 tisoč dinarjev škoda.

Hammond Innes:

68

Sinji led

Pogledal sem Jillo in čutil, kako je okamenela. Z rokami si je zakrila oči. Potem se je napetost nekoliko sprostita in dvignila je glavo. V naslednjem trenutku je v grozi znova zadržala. Vlak je zdaj vozil v ovinek in na progi pod nama je tekel Dahler. Za njim je prihajala in sopihala lokomotiva. Videl sem ga, kako teče proti nama. Zaradi njegovih široko odprtih oči in od napornega teka, razgaljenih zob, se mi je zazdelo, da vidim pravo utelešenje strahu. Konec koncev ni bil več mladenič. Vse dopoldne je prebil na smučeh in vrhu tega je bil še pohabljen. Bilo je videti, kot bi pri tem hitenju neverjetno počasi napredoval.

Lokomotiva je prihajala vedno bliže. In Dahler je tekel - tekel za svoje življenje. Strojvodja ga je zagledal in zavore so začle krepile, ko jih je potegnili. Toda težkega vlaka ni bilo več mogoče zaustaviti. Zopet se je Dahler obrnil. Od naju ni bil oddaljen več kot dvesto metrov. Na obrazu sem mu lahko videl znojne kaplje. Toda zdaj ni bilo več upanja. Stisnil sem Jillo k sebi, da ji ne bi bilo treba gledati, kaj se bo zgodilo.

V eni sekundi je bilo vsega konec. Ko se je zavedel, da ga bo lokomotiva vendarle dosegla, se je Dahler vrnil proti ledeni steni useka in se stisnil v upanju, da bo med steno in vlakom vendar dovolj prostora zanj. Bilo je najslabše, kar je mogel storiti. Niti za njegovo drobno telo ni bilo tam dovolj prostora. Brez moči sem stal in moral gledati, kako se je železni rob lokomotive zadržal vani in ga pritisnil ob ledeno trdo snežno steno in spremenil v krvavo kašo. Kot krik v past zaslega zajčka je izzvenel njegov poslednji krik, potem pa se je izgubil v škripanju zavor. Lokomotiva je zavila pod snežni predor pod nama in vagoni so se počasi ustavljali.

»Moj bog, kako grozno,« je zamrmrala Jilla. Obraz je skrla v mojo vetrovko in vsa trepetala. V tem trenutku je mislila na Dah-

lerja in ne na Farnella. Oda potem je nenadoma prenehala trepetati in se izravnala: »Kaj je z Georgom?« je vprašala in gledala skozi dim na drug konec ovinka, kjer je truplo Georgea Farnella ležalo kot temen kupček na snegu ob useku.

»Steciva tja in poglejva,« sem dejal. Nekaj sva morala ukreniti. Nisva mogla čakati tukaj, dokler se izmaleničeni Dahlerjevi ostanki ne bodo na koncu vlaka zopet prikazali.

Zapustila sva začetek predora in hitela dalje po useku. Zadnji vagoni so se počasi valili mimo naju in se nato ustavili, tako da je vlak do polovice stal še vedno zunaj predora. Nasprotna stran useka je bila vsa rdeče umazana, kot bi bil kdo poskušal z več navdušenja kot okusa pisati propagandna gesla. O Dahlerju ni bilo videti prav ničesar. Nekje ob vlaku bodo našli njegove ostanke med dvema vagonoma. Nisem si smel niti predstavljati, kakšno bo njegovo truplo.

Zopet sem se obrnil in hitel dalje. Moral sem doseči Farnella - Farnella, ki je morebiti še živel. Kljub temu se nisem mogel znebiti misli na Dahlerja. Nekako sem ga cenil. Na sebi je imel nekaj nesrečnega in nezanesljivega, kar pa sem lahko nekako razumel, če sem se spomnil, kaj vse bi bil moral prestati. Bilo mi ga je žal, da ni več živel, toda morda je bilo tako še najbolje.

»Bili, mislim, da se premika!« Jillin glas je zvenel šibko in stisneno, kot bi se le držala pokonci.

Pogledal sem dalje pred sebe, toda sončni odsevi na snegu so motili. Razen tega so bile moje oči utrujene. Nisem mogel natanko videti. »Morda še ni mrtev!« sem dejal in pohitel, kolikor sem mogel.

Ko sva prišla do Farnella, je mirno ležal. Njegovo telo je bilo zvito. Smučki so se z ostmi globoko zarile v sneg in na robu useka sva videla sledove krvi. Jill je dvignila glavo. Ves je bil krvav. Odpel sem mu vezi in snel smučki. Ena noga je bila strašno zlomljena. Ko sem jo skušal zravnavati, je šibko zastokal. Pogledal sem ga in videl, da ima odprte oči. Jill mu je brisala kri z obraza. Ob belini snega je bila pod neobrito brado njegova koža videti kot iz slonovine.

»Vode,« je zašepetal. Glas mu je hreščal pri vratu. Nisva imela pri sebi nobene prtiljage. Jill mu je božala čelo. Premaknil se je in se poskušal zravnavati. Obraz se mu je spajal zaradi bolečine, padel je nazaj in položil glavo v njeno naročje. Zobe je trdno stisnil. Ko je videl nad seboj obraz in opazil, kdo je pri njem, se je očitno pomiril. »Skoro sem uspel,« je zašepetal. »Toda - ni bilo snega... Uspeh bil, če...«

Zastal je, zakajšal in na ustih se je prikazala kri. »Ne govori,« je dejala Jill in mu zopet brisala obraz. Potem je dejala meni: »Poglejte vendar, če ni v vlakcu kakšen zdravnik!« Hotel sem ga dvigniti, toda Farnell me je zadržal. »Nima pomena,« je dejal.

»Vse bo še v redu,« sem rekel. Toda vedel sem, da ne bo vse v redu; videl sem na njegovih očeh. Tudi on je to vedel. Dvignil je glavo in pogledal Jillo: »Zal mi je - njegov glas sva komaj slišala,« bil sem slab zakonski mož? Ali ne?«

Zakonski mož? Moj pogled se je ustavil na Jilli. In potem sem šele razumel. Vse kar je bilo zame do tedaj uganka, mi je postalo nenadoma jasno.

Zapr je oči in za trenutek pomislil, da je konec. Toda še vedno je držal Jillino roko in potem je nenadoma obrnil glavo k meni. Njegov pogled je šel od mene do Jille. Brez besede je položil njeno roko v mojo. Potem je dejal: »Bili - nadaljevati morate, kjer sem jaz nehal. Ležišča thoria...« Stisnil je zobe. Jill ga je podpirala s strani. Medtem ko je tako gledal po dolini, je pred svetlobo zažmeril. »Pod sinjim ledom, pod Blaaisenom.« Obrnil sem se in sledil smeri njegovih pogledov. Gledal je preko doline k Jökulenu, k pobočju hriba, kjer je ledeniški led sijal v briljantno sinjem siju. Ko sem ga zopet pogledal, je legel nazaj in zaprl oči.

Jill se je sklonila in ga poljubila na ustnice. Poskusil je še nekaj reči, vendar ni več mogel. V naslednjem trenutku je padla njegova glava vznak in iz ust se mu je prikazal nov curek krvi.

Jill ga je položila v sneg in tedaj naju je zagrnila senca. Dvignil sem glavo. Nad nama je stal Jorgensen. Zavedel sem se, da je slišati od snežnega prodora sem nove glasove. Polovica vagonov je še vedno stala zunaj predora in v useku je bilo v množici razburjenih potnikov pomešanih mnogo policistov.

Pogledal sem Jillo. Njene oči so brez solz strmele v nič. »Mrtev?« je vprašal Jorgensen.

Prikimal sem.

»Ali vam je povedal, preden je umrl?«

»Da,« sem odgovoril.

Dvignil sem se in se pri tem zavedel bolečin v vseh svojih udih. Potem sem se obrnil in se zazrl čez dolino proti ledeniku Jökulenu.

Namizni tenis IGRAVCI TRIGLAVA V NEMČIJI IN AVSTRIJI

Uspešna turneja

Kranj, 1. julija — Včeraj so se vrnili s turneje po Nemčiji in Avstriji namiznoteniški igralci in igravke kranjske Triglava. Tehnični vodja tega znanega namiznoteniškega kolektiva tov. inž. Stanko Rebolj nam je o tokratnem uspešnem tekmovanju povedal naslednje:

»To gostovanje je bilo za naše igravce uspešen zaključek letošnje sezone — sezone, v kateri so dosegli uspehe, kot še nikoli prej.

Najprej smo nastopili v Freiburgu. Igrali smo na turnirju mo-

ških ekip, ki je bil organiziran v počastitev desetletnice obstoja tamkajšnjega kluba. Igrali smo v prvi skupini in zmagali:

Triglav	3 3 0 0 27:4 6
Reprezentanca francoskih železnic	3 2 0 1 19:10 4
Kirchzarten	3 0 1 2 10:25 1
ESV Freiburg	3 0 1 2 9:26 1

V drugi skupini je zmagal FC Freiburg, ki smo ga nato premagali v finalu z rezultatom 9:2 ter tako osvojili prvo mesto in s tem srebrni pokal mestne občine. Zm-

ske so istega dne, to je 23. junija, premagale domačo ekipo SSV Freiburg s 5:1.

Kranjčani so bili pred in po tekmovanju v središču pozornosti, prej zaradi dveh finalistov letošnjega evropskega prvenstva, pozneje pa predvsem zaradi dobre igre, saj so bili, kot je napisal tamkajšnji »Badische Zeitung« razred zase.

»26. junija smo gostovali v Plattlingu. Tudi tam je bilo za naš nastop veliko zanimanja. Organizatorji so opozarjali na jugoslovanskega državnega prvaka, kljub temu pa so na tistem upali na izčeno borbo in zmago domačih tekmovalcev. Napovedi se niso uresničile, zakaj Triglav je bil mnogo boljši in je zmagal z rezultatom 9:1 pri moških, ženske pa so odpravile domačinke s 5:1.

Na povratku smo nastopili še na Dunaju, kjer smo se srečali z ekipo BBSV in Semperit. Prva moška ekipa je premagala BBSV s 5:1, druga pa Semperit z 4:1. Tudi ženske so bile boljše od članice Semperita in so jih odpravile s 6:4. Pred odhodom v domovino smo si ogledali še dunajske znamenitosti.

Na splošno je bila turneja zelo uspešna, očitamo si le to, da smo nastopili proti ekipam, ki igrajo veliko slabše od nas. S tem tekmovanjem smo zaključili letošnjo sezono, prihodnja pa se bo začela s tekmovanjem za pokal mesta Kranja, ki bo od 4. do 5. avgusta. Takrat bodo Kranjčani lahko spet videli nekaj dobrih inozemskih ekip, s katerimi smo navezali stike prav med to turnejo.

Obisk v tujini je bil torej zelo uspešen za kranjske igravce, saj gost Vecko in Frelih nista izgubila nobenega srečanja, Teran pa je izgubil le v Wagnerjem (BBSV). Tudi ostali so igrali dobro.

Upamo, da se bodo prav tako dobro odrezali tudi na prihodnjem gostovanju, ki bo sredi naslednje sezone, razlikovalo pa se bo od tega v tem, da bodo takrat nastopili proti močnejšim ekipam.

M. Jeza

Pred XII. mednarodno regato na Bledu

Veslanje

Domačini so dobro pripravljeni

V soboto in nedeljo bo na Blejskem jezeru XII. mednarodna veslaška regata, za katero se regatni odbor že dlje časa nadvse skrbno pripravlja.

V razgovoru o letošnji pomembni prireditvi na gladini Blejskega jezera je predsednik VESLASKE ZVEZE SLOVENIJE in predsednik regatnega odbora BOŽO BENEDIK poudaril, da bo letošnja konkurenca precej huda. Vse tuje ekipe bodo znatno okrepljene in bodo nastopile v vseh disciplinah. Pričakovati je, da bo najhujša borba med Mornarjem, Mladostjo in Krko, zakaj ostali klubi nimajo tako izurjenih vrhunskih ekip. Med tujimi tekmovalci v vesli bomo spet videli stare znance: Poljake, Avstrijce, Italijane in

vzhodne Nemce. Prvič pa se bodo pomerili tekmovalci iz Združene arabske republike in Bolgarije, ki že nekaj dni marljivo vadijo. Tokrat ne bo vsakoletnih tekmovalcev iz CSR. Sovjetske zveze in Romunije; slednji imajo damo jubilejno tekmovalko.

Letos bodo nastopili precej okrepljeni tudi veslači novega kluba na Bledu. Tako člani in mladinci. Pomerili se bodo v četrtercu, osmercu, skifu (Franc Ambrožič in v double scullu. Mladinci pa bodo tekmovali le v četrtercu in v skifu. Pri tem naj omenimo, da so Blejčani osvojili lani naslov republiškega in državnega mladinskega prvaka. Za bližnjo regato so se začeli vztrajno pripravljati že jeseni in so že na prvomajskem tekmovanju pokazali uspeh: zmaga v osmercu in double scullu, drugo mesto v skifu in četrto v četrtercu s krmarjem. Le-ti so doma z Bleda, Gorji in Zasipa in organizatorji menijo, da se bodo kljub močni zasedbi gostov dobro odrezali.

Cepprav letošnje regate ni bilo moč pripraviti v tolikšnem obsegu, kot minula leta (odločala so finančna sredstva), bo vendarle pomembna, zakaj videli bomo, kaj lahko pričakujemo od naših veslačev na svetovnem prvenstvu, ki bo letos septembra v Švici.

Bližnja regata se bo začela že v soboto, vendar bo glavno tekmovanje v nedeljo, 8. t. m. (z začetkom ob 15. uri).

Mimogrede naj še omenimo, da bo naslednja večja prireditev 28. in 29. tega meseca, ko bo državno veslaško prvenstvo za seniore, juniorje in žene. — J. B.

Šah • Šah

ZMAGOVAVEC BUKOVAC

Kranj, 1. julija — Kranjsko šahovsko društvo je danes v počastitev dneva borva organiziralo nagrajni brizoturnir za posameznike. Na njem je nastopilo 20 šahistov iz kranjske občine. V polfinalu so igrali v dveh skupinah, v finalu pa iz vsake skupine po 5 najboljših.

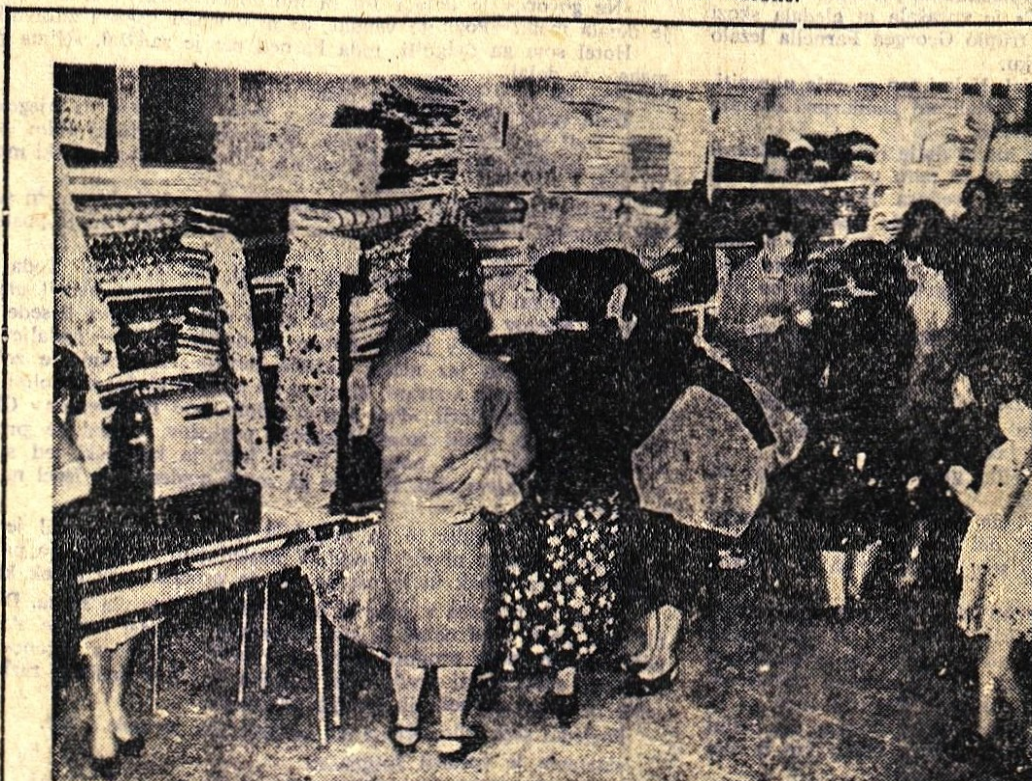
Posamezni igralci so se v finalu razvrstili takole:

1. Deso Bukovac 7,5 točke, 2. Franc Stagar 7, 3. Boris Simić 6 točk, 4. 5. in 6. Anton Berčič, Franc Murovec in Peter Mali 4,5, 7. Vlasto Bertonec 4, 8. in 9. Drago Copić in Tomaž Kauer 3 ter 10. Lojzka Pongrac 1 točka. — F. S.

Boljši rezultati:

Člani-višina: Bole (MDB Maribor) 170, Kaštivnik (OS) 165, daljina: Bole (MDB Maribor) 621, krogla: Solar (T) 13,09, Kaštivnik (OS) 10,45; starejši mladinci-višina: Svab (T) 170, daljina: Svab (T) 613, krogla (6): Pezdjč (T) 12,60, Svab (T) 11,03, Konc (T) 10,71; mlajši mladinci-višina: Virnik (T) 155, daljina: Justin (T) 552, krogla (6): Satler (T) 11,85, Kogovšek (T) 11,01. — M. J.

Naslednja številka Glasa bo izšla v soboto, 7. julija

Jesenice, 1. julija — Včeraj dopoldne so v prostorih Metalurške industrijske šole na Jesenicah odprli poletni potrošniški sejem, ki bo trajal do 4. julija. Na njem sodelujejo predvsem domača trgovska podjetja in tudi nekatera druga z Gorenjske kot tržiški »Peko« itd. Z zelo okusnimi sodobnimi pohištvenimi izdelki se je na sejmu predstavila tudi tovarna pohištva iz Nove Gorice.

Teran in Plutova sta na turneji Triglava pripomogla k lepemu uspehu

Košarka Republiška liga moški Rezultat, ki bi bil lahko obraten

SVOBODA : ŠKOFJA LOKA 58:53 (30:21)

Ljubljana, 1. julija — V 10. kolu republiške košarkarske lige je Svoboda premagala Škofjo Loko z rezultatom 58:53 (30:21). Za SVOBODO so dosegli koše — Sešek 15, Gaus 11, Loboda 9, Gabršek 8, Oblak 7, Vahel 6, Vilfan 2; prosti meti 28:12; za ŠKOFJO LOKO pa — Oman 13, Cerkvenik 12, Hafner 12, Kolenda 6, Vencelj 5, Čajič 5; prosti meti 28:17.

Na začetku je bila igra zelo nervozna, tako da je bil v 7. minuti rezultat šele 8:2 za goste. Kmahu pa so domači igralci napravili red v svojem moštvi in prešli v vodstvo, ki so ga v zadnjih minutah prvega polčasa zaradi slabe obrambe gostov povečali celo za 9 košev.

Po odmoru so Ločani pričeli z jurišem na koš domačinov. V teh minutah je bilo užitek gledati, kako so gostje polnili koš zmedenim Vičanom. Žal je ta brezhibna igra trajala le do 6. minute, ko je bil rezultat 36:33 za Škofjo Loko. V nadaljevanju sta se moštvi menja-

vali v vodstvu, končno pa je domačinom uspelo streti odpor gostov.

Tekma je bila tipično prvenstvena: ostra, vendar fair. Žal sta sodnika z nekaterimi nepravilnimi odločitvami oškodovala obe vrsti. Zmaga svobodašev je zaslužena, vendar bi bil obraten rezultat prav tako upravičen. — B. Čajič

Tržič : Triglav 2 : 0

Tržič, 1. julija — Domače moštvo je včeraj v tekmi za pokal maršala Tita premagalo kranjskega ligaša z rezultatom 2:0, polčas 1:0 in se tako plasiralo v nadaljnje tekmovanje. — M. J.

— NOVO — NOVO — NOVO — NOVO — NOVO —

»Sobotni GLAS«

Mnogi so izrazili željo, da bi se radi naročili samo na sobotno številko Glasa. Zato smo se odločili, da bi razen rednih naročnikov GLASA sprejemali tudi naročnike za SOBOTNI GLAS. V SOBOTNEM GLASU bo tudi v prihodnje izhajala priloga »Glasova panorama«, ki bo na 12 straneh prinašala zanimivo berilo, radijski in televizijski spored, turistični informator itd. Mesečna naročnina je samo 75 din. Priporočite SOBOTNI GLAS svojim znancem in prijateljem. Naročnino lahko nakažete na bančno št. 607-11/1-135 Kranj. Pri naročanju in plačevanju časopisa vedno navedite, da je to za SOBOTNI GLAS. Naročniki SOBOTNEGA GLASA seveda ne morejo biti deležni ugodnosti pri zavarovanju in oglaševanju, ki jih nudimo rednim naročnikom.

Iščemo nabiravce naročnikov za SOBOTNI GLAS. Za vsakega pridobljenega naročnika plačamo 75 dinarjev.

Prodajavci SOBOTNEGA GLASA pa dobijo 2,5 dinarja provizije za vsak prodan izvod časopisa.

Za vsa pojasnila se obračajte na upravo Glasa ali na našo podružnico na Jesenicah.

Vloga turističnih društev v komuni

NEKAJ MISLI S PLENUMA GORENJSKE TURISTIČNE ZVEZE

Cetrlikov plenum GTZ v Kranju lahko ocenimo kot izredno plodno in koristno srečanje turističnih delavcev kranjskega okraja.

Sprčo tega, da sedanja faza razvoja komunalnega sistema in živahen gospodarski razvoj odmerjata turističnim društvom v komuni vse bolj pomembno vlogo, so udeleženci plenuma posvetili temu vprašanju precej skrbno. Ugotovili so, da turistična društva ponekod še niso dojela teh novih gospodarsko-političnih nalog in da še nadalje ostajajo zaprti v ozkem krogu lokalnih turističnih in opeševalnih teženj. Razvoj turizma pa narekuje, da morajo poiskati turistična društva čim tesnejše stike z občinskimi ljudskimi odbori, z občinskimi društvenimi organizacijami in ne nazadnje s sorodnimi turističnimi organizacijami. To predvsem zaradi koristnega in hitrejšega tolačenja zadev z razvejanega področja turizma in zaradi izmenjave izkušenj in končno pomoči, ki jo morajo komune nuditi turističnim društvom. Te težnje pa so ponekod že izoblikovale potrebo po ustanavljanju skupnih občinskih turističnih organov družbenega upravljanja in ekonomskega sodelovanja.

Ugotovili so tudi, da turistična društva, ki delujejo v okviru po-

sameznih komun, še niso znala poiskati tesnih medsebojnih stikov. Na občinskih sestankih bi izmenjali izkušnje in se pogovarjali o problemih, ki spremljajo njihovo delo. Nekatera turistična društva v radovljiski komuni (Gorje, Brezje, Posavec, Kropa, Begunje) so zainteresirana za takšne sestanke, medtem ko na Bledu, v Radovljici in Bohinju tej obliki sodelovanja niso posebno naklonjeni. Turistična društva v jeniški občini so se od časa do časa sestajala, razen TD Kranjska gora, ki tem sestankom iz bolj ali manj opravičljivih vzrokov ni zapalo. Za loško komuno je bila značilna slaba udeležba, v kranjski komuni pa se bodo predstavniki TD v prihodnje redno sestajali.

Na vrsto je prišel tudi problem financiranja. Turistična društva naj se v prihodnje zavzemajo za to, da bodo komune čimprej določile sistem rednega financiranja turističnih organizacij. Skratka — zagotoviti je treba potrebna sredstva za nemoteno dejavnost turističnih društev. V preteklem obdobju je prišlo do pojave, da so občine ponekod (zlasti jeseniška) obdržale turistične takse kratkoročno.

Razprava je začela še vrsto problemov. — Ker je turistično področje Kranjske gore in Planice z zimskih šolskih počitnic preobremenjeno, je prišlo do predloga, naj bi ne bile počitnice v vinski in slovenski hribi. Društvo turistov iz obeh republik je dokazalo, da je v prihodnje mogoče zmanjšati gornjesavske dolžne. Dogovori med obema republikama so v teku.

Zelo problematična je tudi najnjalna služba v naših turističnih središčih. Dostavljanje naših in inozemskih časopisov v turistične beležje občutne zamude, tako da so gostje v turističnih krajih slabo obveščeni o dogodkih, ki jih obnavljata tisk. In še: blejski festivalna dvorana se ni umogla do kraja. Za dokončno uredbi potrebovali še 35 milijonov dinarjev. — Sodelovanje gostilničarjev in turističnih društev za ustreza. Enako velja tudi za občinske sanitarne inspekcije. To so seveda le nekateri problemi.

Vsekakor velja ugotoviti, da morajo turistična društva v prihodnjem razvojnem obdobju izboljšati in poizkušati svojo notranjo organizacijo, tako da bodo sposobni nositi vseh krajevskih nalog pri pospeševanju turizma na svojem območju. — S. S.